

**SPIS TREŚCI:**

SPIS TREŚCI:	2
1. Wstęp	4
2. Zakres i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego	4
3. Sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy Borek Wlkp.	6
3.1 Położenie, ludność, układ zagospodarowania	6
3.2 Uwarunkowania środowiska przyrodniczego	11
4. Uwarunkowania rozwoju rolnictwa	13
5. Wyposażenie infrastrukturalne gminy	17
6. Gospodarka	29
7. Uwarunkowania turystyczne	30
8. Cele strategiczne Gminy Borek Wlkp.	38
9. Cele operacyjne i zadania do wykonania przez Gminę Borek Wlkp.	39
9.1 Zrównoważony rozwój środowiskowy	39
9.2 Rozwój infrastruktury technicznej	46
9.3 Poprawa warunków zamieszkania przez ulepszanie elementów infrastruktury społecznej	53
9.4 Rozwój przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu	61
9.5 Rozwój turystyki i rekreacji	67
9.6 Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasad kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	71
9.7 Działalność samorządu lokalnego ukierunkowana na stworzenie odpowiedniego wizerunku gminy	74
10. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego	79
11. System wdrażania, sposoby i wskaźniki monitorowania	82
11.1 Wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego	82
11.2 System monitorowania PRL-u	83

*Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

---

<i>11.3 Komunikacja społeczna.....</i>	<i>83</i>
<i>11.4 Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego .....</i>	<i>84</i>
BIBLIOGRAFIA: .....	85
ŹRÓDŁA INTERNETOWE:.....	85
WYKAZ TABEL: .....	86
WYKAZ RYSUNKÓW: .....	87

## **1. Wstęp**

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) jest jednym z siedmiu programów operacyjnych, które służą realizacji Narodowego Planu Rozwoju Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006 (NPR/PWW). ZPORR rozwija cele NPR, określając priorytety i kierunki polityki regionalnej państwa w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Realizacja tej polityki w ramach ZPORR, będzie współfinansowana ze środków Funduszy Strukturalnych.

Plan niniejszy opracowany został według wytycznych Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego - Uzupełnienia Programu z dnia 25 sierpnia 2004 r. wersja ostateczna. W Działaniu 3.1 „Obszary wiejskie” oraz w Działaniu 3.2. „Obszary podlegające restrukturyzacji” przewidziane są do realizacji projekty, które mają wpływ na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru objętego projektem oraz tworzą warunki dla wzrostu zatrudnienia, a także projekty, które przyczyniają się do przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów restrukturyzowanych.

Według ZPORR-u warunkiem koniecznym do uzyskania dofinansowania w ramach Działania 3.1 oraz 3.2 jest załączenie do wniosku o dofinansowanie zadania inwestycyjnego Planu Rozwoju Lokalnego gminy. W planie tym powinno być ujęte zadanie, o dofinansowanie którego ubiega się gmina.

Plan Rozwoju Lokalnego jest nowoczesnym narzędziem zarządzania. Służy realizacji polityki programowania rozwoju lokalnego, regionalnego. Obejmuje on analizę i diagnozę sytuacji obecnej, wyznacza wizję rozwoju samorządu, opis planowanych zadań inwestycyjnych na najbliższe lata.

## **2. Zakres i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego**

Plan Rozwoju Lokalnego obejmuje teren miasta i gminy Borek Wlkp. Realizacja planowana jest od roku 2005. Przy opracowaniu uwzględniono:

- Strategię Rozwoju Gminy Borek Wlkp.,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Borek Wlkp.,
- Narodowy Plan Rozwoju,

- Politykę Unii Europejskiej dotyczącą Funduszy Strukturalnych,

Plan Rozwoju Lokalnego ma za zadanie rozpowszechnianie informacji dotyczących możliwości pozyskiwania środków z Unii Europejskiej przez potencjalnych Beneficjentów z terenu Gminy Borek Wlkp.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp. został opracowany przy czynnym uczestnictwie, specjalnie powołanego w tym celu przez Burmistrza Borku Wlkp., Zespołu. Wszystkie zawarte w PRL cele i zadania przyjęte do realizacji zostały omówione na spotkaniach roboczych organizowanych w siedzibie Urzędu Miejskiego w Borku Wlkp. Część zadań została opracowana w oparciu o przyjętą Strategię Rozwoju Gminy Borek Wlkp., jednak ze względu na jej dezaktualizację, wynikającą z upływu czasu i częściowej realizacji określonych zadań, jak też zmiany uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych uniemożliwiających realizację niektórych zadań, zaistniała konieczność wprowadzenia nowych zadań. Znaczna część z wymienionych poniżej zadań wpisuje się w działania: 3.1. – *Obszary wiejskie*, 3.2. – *Obszary podlegające restrukturyzacji* oraz 3.5. – *Lokalna infrastruktura społeczna* w ramach priorytetu 3 ZPORR – *Rozwój lokalny*.

Realizacja niektórych spośród zadań leży wyłącznie w gestii gminy. Jednak ze względu na szeroki zakres wyznaczonych zadań konieczna jest współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami, mieszkańcami.

Spośród wymienionych poniżej zadań jedynie część ma charakter inwestycyjny. Zadania inwestycyjne, których głównym inicjatorem jest Urząd Miejski i które mogą uzyskać wsparcie ze środków Unii Europejskiej, zapisano w formie bardziej szczegółowej. Uwzględniono wszystkie inwestycje, na które gmina będzie składać wnioski o dofinansowanie ze środków unijnych, szczególnie realizowanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Wiele z określonych zadań wykracza poza kompetencje gminy i wybiega w przyszłość, co wynika z horyzontalnego postrzegania rozwoju gminy i określania problemów ze stosownym wyprzedzeniem, aby szybciej je rozwiązywać i wyznaczać perspektywistyczne ścieżki rozwojowe gminy.

### **3. Sytuacja społeczno - gospodarcza Gminy Borek Wlkp.**

#### **3.1 Położenie, ludność, układ zagospodarowania**

Gmina miejsko - wiejska Borek Wlkp. położona jest w południowej części Wielkopolski, administracyjnie przynależy do powiatu gostyńskiego. Gmina graniczy z gminami: od południa z gminą Pogorzela (powiat gostyński), od południowego-zachodu z gminą Piaski (powiat gostyński), od północy z gminami: Dolsk i Książ Wlkp. (powiat śremski) oraz od północnego-wschodu z gminą Jarczewo (powiat jarociński).

Gminę tworzą: miasto Borek Wlkp. i 33 miejscowości wiejskie zgrupowane w 22 sołectwach o łącznej powierzchni 12.758 ha:

- Bolesławów,
- Bruczków,
- Celestynów,
- Dąbrówka,
- Głoginin,
- Grodnica,
- Jawory,
- Jeżewo,
- Karolew,
- Koszkowo,
- Leonów,
- Maksymilianów,
- Siedmiorogów Drugi,
- Siedmiorogów Pierwszy,
- Skoków,
- Skokówko,
- Strumiany,
- Studzianna,

- Trzecianów,
- Wycisłowo,
- Zalesie,
- Zimnowoda.

Potencjał demograficzny i zmiany zachodzące w liczebności społeczeństwa, jak i struktura wiekowa, wpływają na zmianę procesów w sferze społeczno – gospodarczej. Miasto i gminę Borek Wlkp. zamieszkuje 7.827 osób<sup>1</sup>, w tym 2.503 w mieście, co stanowi 32% ogółu mieszkańców gminy. Na jednego mężczyznę przypada 1,02 kobiety. Gęstość zaludnienia<sup>2</sup> wynosi 60 osób na 1 km<sup>2</sup>. Jest to niższy wskaźnik niż w powiecie gostyńskim (93 osoby 1 km<sup>2</sup>) i województwie wielkopolskim (113 osoby 1 km<sup>2</sup>). Na terenie gminy odnotowuje się dodatni przyrost naturalny – wynosi on 0,64 osoby na 1000 mieszkańców i jest niższy od występującego w powiecie i województwie. Odpowiednio dla powiatu wynosi on 1,90 dla województwa 0,81<sup>3</sup>.

Na wielkość zaludnienia wpływa ruch naturalny ludności, czyli urodzenia i zgony oraz migracje ludności. W gminie Borek Wlkp. odnotowuje się dodatni przyrost naturalny, ale różnica między urodzeniami a zgonami maleje i w 2003 roku wynosiła 5, przy czym w roku najlepszym w ostatnich latach pod tym względem rokiem 1997 różnica między urodzeniami i zgonami wynosiła 51 osób.

---

<sup>1</sup> dane UM w Borku Wlkp. – stan na 27.12.2004r.

<sup>2</sup> dane GUS za 200r rok

<sup>3</sup> dane GUS za 2003rok

*Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

**Tabela 1** Ruch naturalny ludności i migracje w gminie Borek Wlkp. w latach 1999 i 2003

Lata		Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
1999	w liczbach bezwzględnych	108	97	11
2003	w liczbach bezwzględnych	90	85	5
2004	w liczbach bezwzględnych	84	54	30

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Poznaniu

W ostatnich latach obserwuje się spadek liczby ludności w gminie, chociaż analizując wskaźnik ten w poszczególnych latach wielkości te oscylują wokół tych samych wielkości. Porównując dane z lat 2001 i 2004<sup>4</sup> liczba ludności zmniejszyła się z 7.910 osób w 2001r. do 7.827 osób w 2004r., odnotowano więc spadek o 1,05%. Niekorzystnym zjawiskiem demograficznym jest spadek liczby urodzin. W 2002 roku ludność w wieku od 0 do 2 lat wynosiła 283 osób, a w 2004 roku - 258 osób, czyli o 25 osób mniej.

**Tabela 2** Rozwój ludnościowy gminy Borek Wlkp. w latach 1998-2004

Wyszczególnienie	Stan w 1998 roku <sup>5</sup>	Stan w 2000 roku <sup>6</sup>	Stan w 2002 roku <sup>7</sup>	Stan w 2004 roku <sup>8</sup>
Ludność ogółem, z tego:	7.893	7.887	7.735	7.827
Miasto	2.458	2.481	2.493	2.503
Wieś	5.435	5.406	5.410	5.324

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych US w Poznaniu

<sup>4</sup> Dane GUS, Urzędu Miejskiego w Borku Wlkp. i Strategii gminy Borek Wlkp.

<sup>5</sup> dane GUS

<sup>6</sup> tamże

<sup>7</sup> dane UM w Borku Wlkp.

<sup>8</sup> tamże

## *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

---

Przewagę ludnościową stanowią osoby w wieku produkcyjnym<sup>9</sup> (57,09 % ogółu mieszkańców), ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 27,33% ogółu mieszkańców, ludność w wieku poprodukcyjnym – 15,58% ogółu mieszkańców. Dla porównania dla powiatu gostyńskiego wskaźniki te wynoszą odpowiednio: 60,87%, 25,35%, 13,78%. Porównując dane z lat 2002 i 2003 zauważalny jest procentowy wzrost osób w wieku produkcyjnym, niekorzystne jest zmniejszenie udziału osób w wieku przedprodukcyjnym kosztem wzrostu osób w wieku poprodukcyjnym. Odzwierciedla to proces starzenia się społeczeństwa. Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszenie się liczby osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Dla porównania w 2002 roku wskaźnik kształtował się na poziomie 72, w 2003 roku – 68,2. Jest to korzystne zjawisko, gdyż wskaźnik obciążenia ekonomicznego liczony jako stosunek ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym jest podstawowym wskaźnikiem określającym kondycję demograficzną gminy.

Gminę cechuje wysokie bezrobocie. Likwidacja dotychczasowych miejsc pracy oraz zbyt mały stopień nowych, znaczących inwestycji na tym terenie, rekompensujących utracone miejsca pracy, wpływają na wysoki poziom bezrobocia. Wskaźnik bezrobocia dla powiatu gostyńskiego w sierpniu 2004 roku wynosił 19,3%. Analizując dane z ostatnich dwóch lat wskaźnik bezrobocia nie ulegał znacznym wahaniom. W grudniu 2002r. dla powiatu wskaźnik ten kształtował się na poziomie 19,6%, w grudniu 2003r., wynosił 18,9%.

Problem bezrobocia w gminie Borek Wlkp. jest bardzo złożony. Dotyczy on zarówno mężczyzn, jak i kobiet, osób we wszystkich przedziałach wiekowych i z różnym wykształceniem. Według danych z grudnia 2004 w PUP w Gostyniu zarejestrowanych było 371 kobiet i 298 mężczyzn z terenu gminy Borek Wlkp. Bezrobocie szczególnie dotyka kobiety, stanowią one ponad 55% ogółu bezrobotnych. Uwzględniając podział wiekowy zarejestrowanych bezrobotnych, największą grupę osób pozostających bez pracy stanowi ludność w wieku 19 - 24 lata (217 osób), często młodzież po skończeniu szkoły bez stażu pracy, znaczną grupę stanowi także ludność w wieku 25 – 34 (189 osób), 35 – 44 lata (141 osób). Strukturę bezrobotnych według wieku przedstawia tablica 3.

---

<sup>9</sup> dane GUS za 2003 rok



**Tabela 3** Struktura bezrobotnych w gminie Borek Wlkp. według wieku<sup>1)</sup>

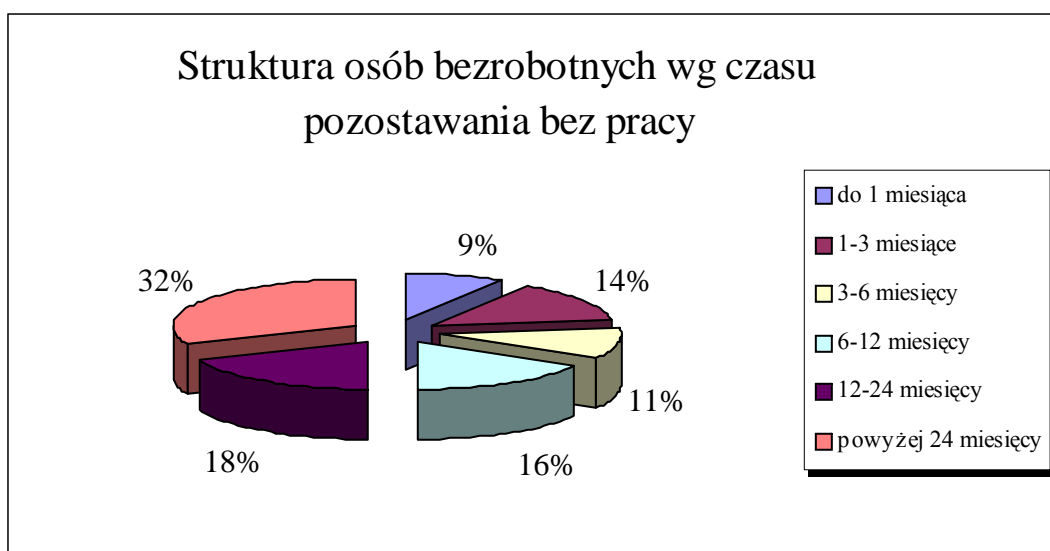
<b>Przedziały wiekowe</b>	<b>Liczba</b>	<b>W tym kobiety</b>
15-17	0	0
18-24	217	117
25-34	189	106
35-44	141	79
45-54	105	63
55-59	17	6
60-64	0	---
<b>Razem</b>	<b>669</b>	<b>371</b>

a) dane PUP w Gostyniu z grudnia 2004r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Gostyniu

Najniższy wskaźnik bezrobocia jest wśród osób z wyższym wykształceniem (obejmuje 2,8% ogółu bezrobotnych), niestety i w tej grupie liczba osób pozostających bez pracy rośnie. Najwyższe bezrobocie występuje wśród grupy osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (34,38%) oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym (37,67%). Procentową strukturę osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy prezentuje rysunek 1.

**Rysunek 1** Struktura osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Gostyniu

Na złożoność zjawiska w omawianym subregionie wpływa również zróżnicowanie bezrobocia w zależności od stażu pracy. Dominującą grupą są osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat. Zasadniczo bezrobocie jest najwyższe wśród osób bez stażu pracy i z zaledwie kilkuletnim doświadczeniem zawodowym. Bezrobocie jest również zróżnicowane jeśli chodzi o czas pozostawania bez pracy. Największą grupę stanowią osoby pozostające bez pracy ponad 2 lata. Tendencja ta występuje szczególnie u osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Gmina Borek Wielkopolski jest typową gminą rolniczą. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne, które zajmują powierzchnię 9.131,99 ha, co stanowi 96,18 % użytkowanych gruntów. Przewagę stanowią grunty orne (90,07% gruntów ogółem), znaczny udział stanowią łąki (5,38%). Duży potencjał dla rozwoju rolnictwa tkwi w korzystnych warunkach klimatycznych i glebowych (dominują gleby II-III klasy bonitacyjnej). Istotna jest wysoka kultura rolna, co stawia gminę w czołówce rolnictwa w województwie wielkopolskim.

Gmina jest położona w strefie rozbudowanego węzła komunikacyjnego. Przez obszar gminy przechodzą drogi:

- ✓ Droga krajowa nr 12 Jarocin – Borek Wlkp., granica zach. Gubin, Świecko,  
Gostyń – Leszno, granica wsch.
- ✓ Droga wojewódzka nr 437 Dolsk – Borek Wlkp.,
- ✓ Droga wojewódzka nr 438 Borek – Koźmin Wlkp.

oraz szereg dróg powiatowych i lokalnych.

### **3.2 Uwarunkowania środowiska przyrodniczego<sup>10</sup>**

Rzeźba terenu gminy Borek Wlkp. charakteryzuje się zróżnicowaniem przestrzennym w poszczególnych miejscowościach. Przez gminę przechodzi granica zasięgu zlodowacenia bałtyckiego. Północna część gminy wykazuje cechy rzeźby młodoglacjacyjnej, cechują ją nierównomiernie rozmieszczone kompleksy leśne i łąkowe. Występują tu wzniesienia moren czołowych. Występująca w północno – zachodniej części gminy Pradolina Żerkowsko –

---

<sup>10</sup> na podstawie Strategii gminy Borek Wlkp. i danych ze strony [www.borekwlp.home.pl](http://www.borekwlp.home.pl)

Rydzińska przyczynia się do występujących spadków terenu dochodzących do 20%. Rzeźba terenu południowej części gminy wykazuje mniejsze zróżnicowanie form. Można wyróżnić dwie terasy nadzalewowe. Wysoczyzny zbudowane są z glin zwałowych, piasków i żwirów z głazami lodowcowymi. Sporadycznie występują ropy plioceńskie, z których jeden ma charakter kry lodowcowej, a także piaski i żwiry rzeczne, tarasy zalewowe, piaski i mułki oraz mady rzeczne. Występują także namuły, torfy i gytie. W południowej części można zauważyć piaski lodowcowe, ropy, piaski i żwiry.

### ***SUROWCE MINERALNE***

Gmina jest uboga w występowanie surowców naturalnych. Oprócz wymienionych powyżej udokumentowano występowanie gazu ziemnego i węgla brunatnego. Przeprowadzenie stosownych badań, mogących potwierdzić występowanie złóż minerałów jest znacznie utrudnione, szczególnie ze względu na występowanie obszarów zalesionych. Jednak znalezienie złóż jest mało prawdopodobne i pokłady nie będą miały większego znaczenia gospodarczego.

### ***GLEBY***

Gleby cechują się dużą wydajnością produkcyjną. Dominują gleby II i III klasy bonitacyjnej, które stanowią ponad 60% gleb, co stwarza dogodne warunki dla rozwoju rolnictwa. Gleby należą do jednych z najlepszych w byłym województwie leszczyńskim. Przeważają gleby brunatne właściwe lub wyrugowane wytworzone z glin i piasków gliniastych. Gleby stwarzają dogodne warunki do uprawy roślin zbożowych, szczególnie pszenicy i pszenżyta, a także roślin przemysłowych. Występują także gleby charakteryzujące się stałym niedoborem wilgoci i dużym zagrożeniem erozyjnym. W obrębie pradoliny występują słabe gleby napiaskowe, głównie IV i V klasy bonitacyjnej, będące ubogimi w składniki pokarmowe. W dnach dolin i obniżeniach terenowych występują użytki zielone, wytworzone na czarnych ziemiach, glebach murszałowo - mineralnych i murszowatych, torfach i madach. Są to gleby chronione.

## **KLIMAT**

Na terenie gminy Borek Wlkp. występuje klimat przejściowy, cechujący się wpływami oceanicznymi. Klimat charakteryzuje się stosunkowo krótką i łagodną zimą oraz długim i ciepłym latem, co wpływa korzystnie na długi okres wegetacyjny roślin. Opady są niewielkie, najczęściej przypada na miesiące letnie (z maksimum w lipcu) oraz z minimum w okresie zimowym (z minimum w lutym). Dominują wiatry zachodnie, maksymalne prędkości dochodzą do 5,8 m/s. Na terenie gminy można wyróżnić obszary o zróżnicowanych cechach klimatycznych, co wynika przede wszystkim ze zróżnicowanej rzeźby terenu. W dolinach obserwuje się zwiększoną wilgotność i niższe temperatury. Wysoczyzny charakteryzują się większym nasłonecznieniem i wyższymi temperaturami. Obszary zalesione cechują wyrównane temperatury, natomiast na obszarach zabudowanych występują niekorzystne warunki higieny, na co wpływają liczne źródła emisji zanieczyszczeń i hałas komunikacyjny.

### **4. Uwarunkowania rozwoju rolnictwa**

Rolnictwo jest dominującą funkcją w gminie Borek Wlkp. Użytki rolne<sup>11</sup> zajmują 9.131,99 ha, co stanowi 96,18% gruntów ogółem. W strukturze użytków rolnych grunty orne zajmują 8.551,88 ha (93,65 % użytków rolnych), łąki 510,42 ha (5,59%). Pozostałe grunty stanowią marginalny udział użytków rolnych

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2002 roku na terenie gminy Borek Wlkp. były 743 gospodarstwa rolne. W strukturze wielkości dominują gospodarstwa do 1 ha. Stanowią one ponad 28% wszystkich gospodarstw rolnych w gminie. Funkcjonują 104 gospodarstwa rolne o powierzchni 15 ha i więcej, co stanowi 14% ogółu gospodarstw. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego<sup>12</sup> wynosi 12,29 ha. Przewyższa to średnią wielkość gospodarstwa rolnego w powiecie gostyńskim (9,68 ha) oraz województwie wielkopolskim (9,1 ha). Powierzchnia zasiewów zbóż mierzona w stosunku do powierzchni gruntów ornych kształtuje się na niższym poziomie (59,8%) niż w powiecie, gdzie wynosi ona 61,9%, natomiast w województwie wynosi (64,4)%.

---

<sup>11</sup> dane GUS za 2002 rok

<sup>12</sup> w odniesieniu do powierzchni użytków rolnych

## *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

Odpowiednie warunki glebowe (przeważają gleby dobre i średnie II i III klasy bonitacyjnej) sprawiają, że wiodącym kierunkiem działalności rolniczej jest produkcja roślinna. W strukturze zasiewów przeważają zboża. Gospodarstwa rolne specjalizują się głównie w produkcji pszenicy i pszenżyta. Dominującym zbożem jest pszenica, stanowi prawie 50% upraw zbożowych. Duże znaczenie ma także uprawa roślin przemysłowych, takich jak rzepak i oraz buraki cukrowe, a także roślin pastewnych. Tablica 4 przedstawia powierzchnie ziemiopłodów w 2002 roku.

**Tabela 4** Powierzchnia zasiewów<sup>a</sup> głównych ziemiopłodów w 2002 roku na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego

Wyszczególnienie	Ogółem	
	w ha	w odsetkach
ogółem	8.502,69	100,00
Zboża ogółem <sup>b</sup>	6.036,83	71,0
w tym: Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	5.999,32	70,6
Pszenica	2.471,37	29,1
Żyto	497,31	5,8
Jęczmień	657,80	7,7
Owies	38,52	0,5
Pszenżyto	1.349,43	15,9
Ziemniaki	152,2	1,8
Przemysłowe	1.354,82	15,9
w tym: Buraki cukrowe	691,93	8,1
Rzepak i rzepik	662,89	7,8
Pastewne <sup>c</sup>	877,11	1,0
Pozostałe	41,29	0,5
w tym warzywa	10,12	0,1

a) według siedziby gospodarstwa

b) zboża ogółem łącznie z kukurydzą na ziarno

c) łącznie z mieszankami zbożowo - strączkowymi

Źródło: Dane Narodowego Spisu Powszechnego z 2002

## *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

Mniejsze znaczenie w gospodarce rolnej ma produkcja zwierzęca. Według danych NSP z 2002 roku w gminie hodowano 6.587 szt. bydła i 39.519 szt. trzody chlewnej.

Strukturę użytkowania gruntów rolnych prezentuje tablica 5. Dane w niej zawarte wskazują, że zdecydowaną większość użytków rolnych stanowią grunty orne (8.551,88 ha), kolejne miejsce w klasyfikacji zajmują łąki (510,42 ha).

**Tabela 5** Użytkowanie gruntów rolnych w gminie Borek Wlkp. w 2002 roku

<b>Wyszczególnienie</b>	<b>Powierzchnia użytków</b>	<b>Z ogółem /%/</b>
Powierzchnia ogólna	<b>12669</b>	<b>100,0</b>
Użytki rolne:	9901	78,15
grunty orne, w tym:	89218	72,76
- odłogi	-	-
- ugory	-	-
- sady	29	0,23
- łąki	516	4,07
- pastwiska	138	1,09
Lasy i grunty leśne	1917	15,13
Pozostałe grunty	851	6,72

Źródło: dane NSP z 2002r. US w Poznaniu

Do głównych organizacji i instytucji działających w obrębie wsi i rolnictwa w gminie Borek Wlkp. należą:

- ✓ Powiatowy Bank Spółdzielczy w Gostyniu Oddział w Borku Wlkp. – prowadzi rachunki dla rolników i instytucji działających na terenie gminy,
- ✓ Młyn zbożowy Stanisław Grygier – magazyny zbożowe, skup i magazynowanie rzepaku i ziarna zbóż,

## *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

---

- ✓ „BIOPAL” – w budowie skup i przetwórstwo rzepaku, produkcja komponentów do biopaliw, makuchy rzepakowe – komponenty do produkcji pasz,
- ✓ Spółdzielnia Kółek Rolniczych – zajmuje się zaopatrzeniem rolników w środki do produkcji rolnej oraz świadczy usługi rolnicze na rzecz gospodarstw rolnych,
- ✓ ZPM MRÓZ w Borku Wlkp.,
- ✓ Rzeźnictwo – Wędliniarstwo Kulawski Stanisław Borek Wlkp.,
- ✓ Rzeźnictwo – Wędliniarstwo Sp. Jawna Roszak Zenon Borek Wlkp.,
  - skup i przetwórstwo trzody chlewnej i bydła,
- ✓ PPHU „ROL – PREM” Grzemski Borek Wlkp. – handel środkami do produkcji rolnej,

Zespół opracowujący Strategię Rozwoju Gminy Borek Wlkp. uznał problemy związane z rolnictwem za jedno z istotniejszych. Wskazuje na to cel strategiczny „**Wspomaganie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno spożywczego**”.

Działania powinny zmierzać do wspierania różnorodnych form gospodarczego organizowania działalności rolniczej na wsi i działań na rzecz poprawy warunków prowadzenia działalności rolniczej oraz podnoszenia kwalifikacji rolników, a także opracowania programu kompleksowej, długookresowej polityki terenami i gospodarki gruntami rolnymi oraz skutecznego pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych na rozwój tego sektora gospodarki. Strategia wytypowała w tym zakresie do realizacji konkretne zadania:

- Wspieranie powstawania rodzinnych przetwórci warzyw
- Przekwalifikowanie małych gospodarstw pod produkcję warzyw
- Rozwój przechowalnictwa produktów rolnych
- Szkolenia i kursy z różnych dziedzin życia
- Podejmowanie działań w celu przyciągnięcia na teren gminy inwestora działającego w branży przetwórstwa rolno-spożywczego
- Wspieranie gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych

- Dążenie do gospodarstw wyspecjalizowanych w produkcji
- Szkolenia i kursy
- Ułatwienie rolnikom organizowania grup producenckich celem dostosowania ich działań do wymogów gospodarki rynkowej
- Aktywna pomoc rolnikom

### **5. Wyposażenie infrastrukturalne gminy**

Stan infrastruktury technicznej i społecznej jest podstawowym wskaźnikiem służącym do oceny warunków życia mieszkańców i atrakcyjności inwestycyjnej regionu. Pod względem rozwoju infrastruktury gmina wypada korzystnie na tle innych gmin Polski. Rozwój infrastrukturalny, pod względem niektórych kryteriów, odbiega od średniej krajowej. W celu uzupełnienia braków infrastrukturalnych i polepszenia warunków zamieszkania i atrakcyjności inwestycyjnej gmina dąży do ciągłej poprawy stanu infrastruktury.

### **SYSTEM WODOCIĄGOWY I KANALIZACYJNY**

Praktycznie cały obszar gminy jest zwodociągowany, korzystają z niego niemal wszyscy mieszkańcy. Na koniec 2003r. długość sieci wodociągowej wynosiła 128,7 km. Na terenie gminy działa 5 wodociągów gminnych w miejscowościach:

- Jeżewo o wydajności max/dobę 281 m<sup>3</sup>, średniodobowa 225 m<sup>3</sup>,
- Karolew o wydajności max/dobę 502 m<sup>3</sup>, średniodobowa 402 m<sup>3</sup>,
- Koszkowo o wydajności max/dobę 624 m<sup>3</sup>, średniodobowa 480 m<sup>3</sup>,
- Siedmiorogów Drugi o wydajności max/dobę 562 m<sup>3</sup>, średniodobowa 432 m<sup>3</sup>,
- Zalesie o wydajności max/dobę 504 m<sup>3</sup>, średniodobowa 353 m<sup>3</sup>.

Zarządcą sieci jest Miejsko - Gminny Zakład Gospodarczy w Borku Wlkp., natomiast wodociągu w Jeżewie - Spółdzielnia Mieszkaniowa w Karolewie.

Stopień zwodociągowania jest wysoki, zadowalający jest stan techniczny urządzeń zaopatrujących w wodę, ujęcia wody cechują się ponadto występowaniem znacznych rezerw



wody. Jakość wody jest dobra. Zadania z zakresu poprawy stanu infrastruktury powinny skupić się na bieżącej konserwacji i naprawach elementów sieci oraz wymianie fragmentów sieci.

Stopień skanalizowania gminy jest niewystarczający. Około 37% mieszkańców jest podłączonych do istniejącej sieci kanalizacyjnej. System kanalizacyjny istnieje w miejscowościach: Borek Wlkp., Karolew i Jeżewo. Pozostali korzystają z bezodpływowych zbiorników na ścieki. Na terenie gminy działają oczyszczalnie ścieków:

- **Oczyszczalnia ścieków w Karolewie** – oczyszczalnia została wybudowana w 1977r. i zmodernizowana w 2004r. Do 2003r. była eksploatowana przez Miejsko – Gminny Zakład Gospodarczy. W wyniku przeprowadzonej modernizacji wydajność zwiększyła się z 300 m<sup>3</sup>/d do 1.026 m<sup>3</sup>/d. Oczyszczalnia odbiera ścieki z ZPM Mróz oraz z miejscowości Karolew i Borek Wlkp.;
- **Oczyszczalnia ścieków DPS Zimnowoda z 1991 r. modernizacja 2002 r.** - Jest to zmodyfikowana oczyszczalnia SEBIOFIKON z napowietrzonym złożem biologicznym o przepustowości 8 m<sup>3</sup>/d, rzeczywistej 6 m<sup>3</sup>/d;
- **Oczyszczalnia przy szkole Podstawowej w Zimnowodzie** – oczyszczalnia powstała w 2000 r. i odprowadza ścieki ze Szkoły Podstawowej. Jej maksymalna przepustowość wynosi 10,7 m<sup>3</sup>/d, rzeczywista przepustowość – 1,5 m<sup>3</sup>/d
- **Oczyszczalnia roślinno-stawowa dla Szkoły Podstawowej w Wycisłowie** – oczyszczalnia o przepustowości 4 m<sup>3</sup>/d i rzeczywistej 3 m<sup>3</sup>/d - powstała w 2003 r., oczyszczalnia działa w oparciu o procesy mechaniczne, biologiczne i chemiczne.

Ponadto na terenie gminy istnieje **oczyszczalnia ścieków komunalnych w Jeżewie z 1979 r.** Ze względu na nieodpowiednie parametry oczyszczalnia została zamknięta, a obecnie ścieki są dowożone na oczyszczalnię ścieków w Karolewie. Do oczyszczalni podłączone są budynki wielorodzinne zamieszkałe przez pracowników Gospodarstwa Jeżewo. Wydajność oczyszczalni wynosi 50 m<sup>3</sup>/d, rzeczywista wydajność - 15 m<sup>3</sup>/d..

Niedostateczne wyposażenie w urządzenia do odprowadzania i oczyszczania ścieków wpływa bezpośrednio na zanieczyszczenie naturalnych komponentów środowiska naturalnego, szczególnie wód powierzchniowych i gruntowych.

Gmina podejmuje działania mające na celu skanalizowanie do 2020r. całego obszaru gminy. W najbliższych latach zostaną skanalizowane miejscowości: Skoków, Zimnowoda, Bruczków, Cielmice, Głoginin, Jezewo i Borek Wlkp. (pozostałe 10%)

## ***INFRASTRUKTURA DROGOWA***

Na terenie gminy miejsko-wiejskiej Borek Wlkp. jest 101,8 km **dróg gminnych**. Drogi o nawierzchni utwardzonej stalmu 71,7% ogółu dróg, w tym o nawierzchni nieulepszonej 62,9% i o nawierzchni ulepszonej 37,1%.

Większość miejscowości gminnych jest dobrze skomunikowana z siedzibą gminy, jak również miastem powiatowym Gostyń. Obszar gminy, dzięki przechodzącym przez jej terytorium ważnym szlakom drogowym i linii kolejowej, jest dobrze skomunikowany. Stwarza to duże możliwości rozwoju gminy i powinno zostać wykorzystane jako atut i stać się impulsem przyciągania inwestorów zewnętrznych.

Corocznie prowadzone są zadania inwestycyjne w zakresie poprawy infrastruktury drogowej, w miarę posiadanych środków. Uzyskanie dotacji ze środków unijnych stworzy szansę poprawy wyposażenia infrastrukturalnego gminy.

Położenie w sąsiedztwie ważnego szlaku komunikacyjnego, jakim jest droga krajowa nr 12 Jarocin – Borek Wlkp. – Gostyń – Leszno oraz przechodzące przez gminę 2 drogi wojewódzkie, stwarzają dogodne warunki inwestowania. Mankamentem i uciążliwością dla mieszkańców jest niewygodny układ komunikacyjny i brak obwodnicy w mieście.

Na terenie całej gminy działa **oświetlenie uliczne**. Gmina przekazała oświetlenie uliczne zakładowi energetycznemu, który jest odpowiedzialny za stan techniczny oświetlenia.

## ***GOSPODARKA ODPADAMI***

Na terenie gminy funkcjonuje gminne wysypisko odpadów zlokalizowane na trasie Karolew – Siedmiorogów. Jest to składowisko odpadów komunalnych, o całkowitej powierzchni 1,5 ha. Przewiduje się, że wysypisko będzie eksploatowane do 2012 roku, do całkowitego wypełnienia I-szej kwatery. Istnieje możliwość wykorzystywania kolejnych

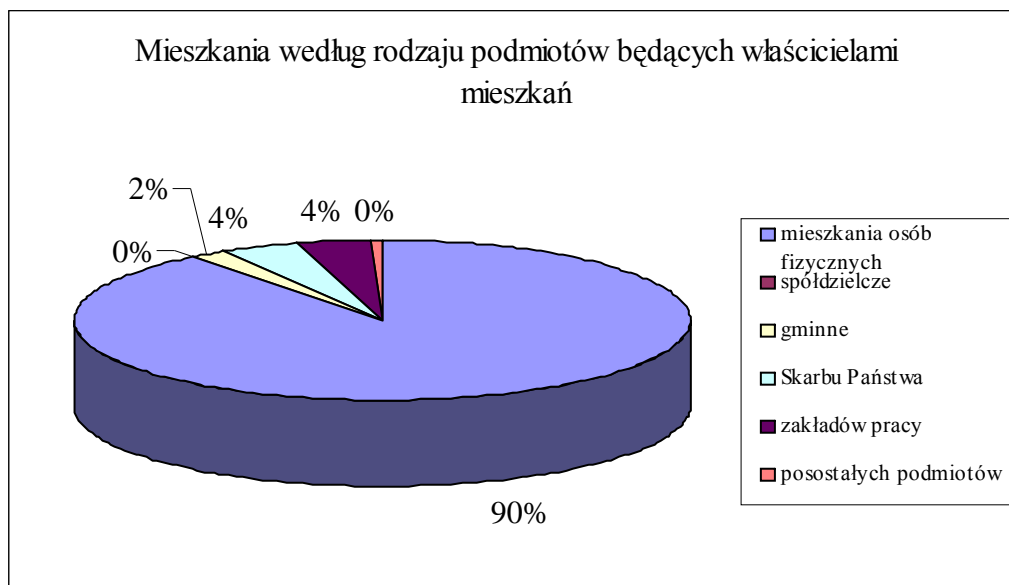
trzech kwater, jednak ze względu na regionalizację gospodarki odpadami, po zamknięciu gminnego składowiska odpadów komunalnych, będą one składowane na wysypisku w Lesznie. Gminne wysypisko spełnia wszelkie wymogi lokalizacyjne, co wynika ze znacznej odległości od najbliższych zabudowań mieszkalnych, sąsiedztwa lasu i użytków rolnych oraz korzystnej budowy geologicznej. Eliminuje to niekorzystne oddziaływanie na środowisko naturalne. Zbiórka odpadów odbywa się systemem workowym i pojemnikowym (rozstawione są 172 pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów na szkło, plastik i makulaturę). Na terenie gminy we wszystkich miejscowościach funkcjonuje selektywna zbiórka odpadów. Niestety, zorganizowaną zbiórką odpadów objętych jest zaledwie 30% mieszkańców. Działania gminy w zakresie gospodarki odpadami będą zmierzały w kierunku objęcia zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców gminy oraz rozszerzeniem akcji edukacyjnej, co ma na celu zmniejszenie ilości produkowanych odpadów oraz segregację odpadów, co zwiększy stopień odzysku surowców wtórnych oraz liczbę odpadów trafiających na składowiska, a także przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego.

## ***ZASOBY MIESZKANIOWE***

Z danych Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2002 roku wynika, że w gminie Borek Wlkp. jest 1.920 mieszkań, zasoby mieszkaniowe liczą 8.358 izb. Substancja mieszkaniowa jest przestarzała, wiele budynków wymaga remontów. Należy pamiętać, że odpowiednie warunki mieszkaniowe stymulują wzrost poziomu życia, wpływają na wzrost mobilności społeczeństwa, jak również wpływają na atrakcyjność gminy, w tym atrakcyjność inwestowania.

Większość zasobów mieszkaniowych jest własnością osób fizycznych (1.717 mieszkań), mieszkania zakładowe, znajdujące się w zasobach gminnych, Skarbu Państwa oraz pozostałych podmiotów stanowią nieznaczny udział w strukturze własności mieszkań, co ilustruje rysunek 2.

**Rysunek 2** Mieszkania według rodzaju podmiotów będących właścicielami mieszkań



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych US w Poznaniu

Na 1 osobę przypada 0,88 izby i 22,3 m<sup>2</sup> powierzchni użytkowej mieszkania. Pod względem powierzchni użytkowej mieszkania wielkości nie odbiegają od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

Działania gminy w tej dziedzinie powinny skupić się na pracach remontowych komunalnych zasobów mieszkaniowych i wyznaczaniu terenów pod budownictwo mieszkaniowe. Należy mieć na uwadze stosowne zapisy w tworzonego miejscowego planie przestrzennego zagospodarowania gminy. Istotne byłoby również wspieranie budownictwa społecznego, np. przez system ulg, pomoc prawną, uzbrojenie nowych terenów.

**O warunkach życia społeczności lokalnej decyduje również wyposażenie i stan elementów infrastruktury społecznej.**

## **SZKOLNICTWO**

Na terenie gminy Borek Wlkp. zlokalizowane są następujące placówki oświatowe:

1. Zespół Szkół im. Powstańców Wlkp. w Borku Wlkp.
2. Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Zimnowodzie
3. Szkoła Podstawowa im. Władysława Jagiełły w Borku Wlkp.
4. Szkoła Podstawowa w Wycisławie
5. Szkoła Podstawowa w Zalesiu

W gminie Borek Wlkp. sytuacja demograficzna na tle innych gmin wygląda w miarę korzystnie. Odnotowuje się dodatni przyrost naturalny. Porównując dane z lat 2004/2005 i 2000/2001, pomimo spadku liczby urodzin odnotowywanego w ostatnich latach zauważalny jest wzrost liczby uczniów o ponad 15%. W roku szkolnym 2004/2005 liczba uczniów w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych wynosi 1.255 uczniów.

Zestawienie liczby uczniów i liczby nauczycieli w poszczególnych szkołach podstawowych i gimnazjum ilustruje tablica 6.

*Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

**Tabela 6** Liczba uczniów i nauczycieli w poszczególnych placówkach oświatowych gminy Borek Wlkp.

Placówka	2000/2001			2001/2002			2002/2003			2003/2004			2004/2005		
	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli		Liczba uczniów	Liczba nauczycieli		Liczba uczniów	Liczba nauczycieli		Liczba uczniów	Liczba nauczycieli		Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	
		Pełno-zatrudnion.	Niepełno-zatrudn.		Pełno-zatrudnion.	Niepełno-zatrudn.		Pełno-zatrudnion.	Niepełno-zatrudn.		Pełno-zatrudn.	Niepełno-zatrudn.		Pełno-zatrudn.	Niepełno-zatrudn.
Zespół szkół w Borku Wlkp.							449	18	16	491	23	21	497	25	23
- Gimnazjum	263	13	12	408	21	7	389			387			359		
- Liceum Profilowane							21			35			51		
- ZSZ							39			69			87		
Zespół Szkół Zimnowoda							151			171			184		
- Gimnazjum							30			48			75		
- SP	125	9	3	137	9	2	121			123			109		
SP w Borku Wlkp.	493	29	4	476	30	6	466	31	4	428	31	3	419	30	7
SP w Wycisłowie	124	9	5	122	7	5	118	7	5	105	7	5	109	8	3
SP w Zalesiu	81	9	1	71	9	2	66	9	2	49	8	3	46	8	3
OGÓLEM	1.086	69	25	1.214	76	22	1.250	74	29	1.244	79	35	1.255	83	38

Źródło: dane UM w Borku Wlkp.

## *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

---

W/w placówki oświatowe prowadzą współpracę międzynarodową w zakresie wymiany uczniów i doświadczeń. Wymiana odbywa się w ramach programu SOKRATES – COMENIUS w szkolnym projekcie COMENIUS. Szkoły prowadzą wymianę z placówkami z Niemiec, Irlandii, Austrii i Wielkiej Brytanii, a także Prywatną Szkołą Podstawową o profilu artystycznym Gorzowie Wlkp. Organizowane są dwa projekty:

1. „Obcy stają się przyjaciółmi. Jesteśmy inni, ale też jednakowi”
2. „W zdrowym ciele zdrowy duch. Fitness i przyzwyczajenia żywieniowe – kontra fast ford”

Pod względem poziomu wykształcenia mieszkańców gmina Borek Wlkp. odbiega od poziomu wykształcenia w powiecie i województwie. Mankamentem jest niski odsetek osób z wykształceniem wyższym. Osoby z wykształceniem wyższym stanowią 3,7% ogółu społeczeństwa. Znacznie słabiej sytuacja przedstawia się na terenach wiejskich gminy Borek Wlkp. Spośród mieszkańców miejscowości wiejskich osoby z wykształceniem wyższym stanowią 2,1% ogółu mieszkańców, w mieście Borek Wlkp. mieszkańcy z wykształceniem wyższym stanowią 7,3%. Największy odsetek stanowią osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym<sup>13</sup> i zasadniczym zawodowym. Tablica 7 prezentuje zjawisko wykształcenia ludności w wieku 13 lat i więcej na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku. Dla porównania tego zjawiska w makroskali, ludność powiatu z wyższym wykształceniem stanowi 5,1% ogółu mieszkańców, województwa wielkopolskiego – 9,3%.

---

<sup>13</sup> dotyczy ludności w wieku 13 lat i więcej (część z nich nie zakończyła edukacji)

**Tabela 7.** Ludność gminy Borek Wlkp. według poziomu wykształcenia w wartościach bezwzględnych i w ujęciu procentowym

L.p.	Poziom wykształcenia ludności w wieku 13 lat i więcej	Liczba osób	Udział procentowy
1	wyższe	234	3,7
2	policealne	127	2,0
3	średnie, w tym:	1.080	17,2
	średnie ogólnokształcące	211	3,4
	średnie zawodowe	869	13,8
4	zasadnicze zawodowe	2.111	33,6
5	podstawowe ukończone	2.548	40,5
6	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	191	3,0
7	nieustalony	-	0,0
	<b>ogółem</b>	<b>6.291</b>	<b>100,00</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z 2002 roku

## ***KULTURA I SPORT***

Działalność kulturalną i sportową w gminie koordynuje *Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Borku Wlkp.* W swojej działalności MGOK realizuje zadania ukierunkowane na rozbudzanie zainteresowań i potrzeb społeczności lokalnej, przygotowanie do odbioru i tworzenia wartości kulturalnych, kształtowanie wzorców i nawyków aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Ośrodek prężnie działa w kierunku kształtowania zainteresowań mieszkańców gminy, ich wszechstronnemu rozwojowi i nawiązywaniu nowych kontaktów, także z zagranicą. Do zadań realizowanych przez MGOK należą:

- Organizowanie ognisk, kół, sekcji i zajęć kulturalnych,



## *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

---

- Organizowanie imprez kulturalnych,
- Rozwój współpracy ze związkami i stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy,
- Organizowanie wystaw, plenerów, spotkań i wspomaganie działalności miejscowych twórców kultury,
- Współorganizacja imprez kulturalnych w ramach współpracy ze środowiskami lokalnymi,
- Rozbudzanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych,

*Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Borku Wlkp. organizuje corocznie liczne imprezy kulturalno - sportowe. Spośród nich należy wymienić takie jak:*

- ❖ Organizowanie obchodów Dni Borku Wlkp.,
- ❖ Przegląd folklorystyczny ludowych zespołów śpiewaczych,
- ❖ Imprezy turystyczne i sportowo – rekreacyjne, turnieje,
- ❖ Zabawy taneczne, dyskoteki, bale kostiumowe dla dzieci, festyny, wieczorki taneczne, festiwale,
- ❖ Organizowanie imprez strzeleckich dla ludności i zakładów pracy,
- ❖ Organizowanie imprez strzeleckich dla młodzieży szkolnej,
- ❖ Organizowanie rozrywek piłki nożnej juniorów młodszych i starszych,
- ❖ Rozgrywki meczowe klasy „A” okręgu leszczyńskiego (ŁKS „Wisła” Borek Wlkp.)

Przy Miejsko – Gminnym Ośrodku Kultury w Borku Wlkp. działają zespoły:

- **Zespół folklorystyczny „Borkowiacy”** zrzeszający 32 osoby; zespół działa 32 lata, uczestniczy w przeglądach, konkursach organizowanych na terenie Wielkopolski. Zespół utrwała elementy regionalnej kultury ludowej Wielkopolski, tańczy i śpiewa, prezentuje obrzędowe widowiska teatralne, bierze udział w licznych przeglądach, festiwalach, prezentacjach (międzynarodowych, ogólnopolskich,

wojewódzkich, powiatowych). Za swoją długoletnią działalność otrzymał wiele nagród oraz wyróżnień;

- **Zespół ludowy „Stuzianna”** – liczący 8 członków, ma za sobą 20 lat działalności. Zespół utrwała elementy kultury ludowej regionu, aktywnie uczestniczy w przeglądach, prezentacjach gminnych, powiatowych, wojewódzkich, ogólnopolskich, a także koncertował w Holandii; ma za sobą wiele sukcesów, czego dowodem są liczne wyróżnienia, podziękowania i nagrody;
- **Koło śpiewacze „Jutrzenka”** – ma za sobą długą historię, działa już 114 lat, liczy 30 członków; chór bierze udział w przeglądach, konkursach organizowanych na terenie województwa wielkopolskiego.

MGOK dysponuje powierzchnią lokalową 752 m<sup>2</sup>, przeznaczoną na działalność merytoryczną w tym salą widowiskową na 250 miejsc, sceną (7,40 x 10m) oraz salą posiedzeń na 70 miejsc. Ponadto przy MGOK działają kluby i sekcje sportowe oraz młodzieżowa sekcja szachowa. Bezpłatnie z pomieszczeń korzystają:

- Koło Gospodyń Wiejskich,
- Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło Borek Wlkp.

**W miejscowościach wiejskich ośrodkami kultury są świetlice wiejskie. W swoich zasobach komunalnych Gmina posiada 10 świetlic zlokalizowanych w miejscowościach:**

- Świetlica wiejska w miejscowości Skoków,
- Świetlica wiejska w miejscowości Siedmiorogów Pierwszy,
- Świetlica wiejska w miejscowości Zalesie,
- Świetlica wiejska w miejscowości Bruczków,
- Świetlica wiejska w miejscowości Głoginin,
- Świetlica wiejska w miejscowości Strumiany,
- Świetlica wiejska w miejscowości Celestynów,
- Świetlica wiejska w miejscowości Studzianna,

- Świetlica wiejska w miejscowości Jeżewo,
- Świetlica wiejska w miejscowości Zimnowoda

Na terenie gminy działa Biblioteka Publiczna w Borku Wlkp. z wypożyczalnią dla dorosłych i dzieci oraz czytelnia, która swoją siedzibę ma w Miejsko – Gminnym Ośrodku Kultury. Biblioteka posiada 1 filię w Zimnowodzie oraz 4 punkty biblioteczne w miejscowościach: Bruczków, Grodnica, Leonów i Siedmiorogów II.

Liczba woluminatów na 1000 ludności wynosi 5.203 szt. Sukcesywnie wzrasta księgozbiór biblioteczny. Obecnie księgozbiór liczy 40.729 pozycji książkowych, w ubiegłym roku zakupiono 794 woluminaty na kwotę 14.411 zł, przy czym uzyskano dotację z Ministerstwa Kultury na kwotę 2.600 zł. Biblioteka obsługuje około 1.300 czytelników. Stale rosnące wypożyczenia książek na zewnątrz kształtują się w granicach 34.000 woluminatów, natomiast wypożyczalnia czasopism 3.000 szt. Oprócz udostępniania woluminatów, biblioteka udostępnia zbiory w czytelni, prowadzi działalność informacyjno – biblioteczną. Poza podstawową działalnością statutową, biblioteka prowadzi różnorodną działalność kulturalną, pełniąc przy tym liczne funkcje: kształcące, wychowawcze, opiekuńczo – wychowawcze i kulturalno – rekreacyjne. Biblioteka, w celu popularyzacji książek i rozbudzania zainteresowań dzieci i młodzieży, organizuje spotkania:

- Z ciekawymi ludźmi,
- Autorskie,
- Z Franklinem pod hasłem; „czytamy i rysujemy”,
- Głośne czytanie pt.: „Poczytaj ze mną”,
- Konkursy plastyczne i rysunkowe,
- Quizy, gry i zabawy,
- Wystawy książek,
- Lekcje biblioteczne podczas wycieczek do szkół i przedszkoli.

Biblioteka współpracuje z instytucjami kultury i placówkami oświatowymi w środowisku. We współpracy z MGOK organizuje czas wolny dla dzieci i młodzieży, zabawy, konkursy, wycieczki. W 2004 roku rozpoczęto komputeryzację biblioteki.

W gminie działa Przychodnia Lekarzy Podstawowej Opieki Zdrowotnej „ZDROWIE”, która świadczy usługi medyczne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, w tym usługi lekarskie, usługi pielęgniarstwa, położnej, higienistki szkolnej oraz badania laboratoryjne na miejscu w przychodni. Przyjmują specjaliści w zakresie: pediatrii, medycyny rodzinnej i chorób wewnętrznych. Z usług korzysta około 7.500 pacjentów.

## **6. Gospodarka**

Na terenach gminy Borek Wlkp. dominujące znaczenie gospodarcze ma rolnictwo. Gospodarka przesuwa się więc na dalsze miejsce. Wiele istniejących firm związanych jest więc z branżą przetwórstwa rolno – spożywczego. Gmina, w celu stworzenia dogodnego klimatu inwestowania i przyciągania nowych inwestycji, stosuje system ulg podatkowych, czyli podatku od nieruchomości i od środków transportu. Gmina corocznie obniża stawki podatkowe, ponadto radni podjęli uchwałę w sprawie zwolnień w podatkach i opłatach lokalnych dotyczącą budynków i budowli lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie szewstwa, kowalstwa i zegarmistrzostwa. Gmina udziela także ulgi inwestycyjne rolnikom, którzy zmodernizują lub wybudują budynki inwentarskie.

Gmina wykorzystuje swoje położenie w sąsiedztwie ważnych szlaków komunikacyjnych.

Na terenie gminy działają 451 podmiotów gospodarczych zarejestrowane w systemie REGON. Dominują podmioty prywatne, które stanowią prawie 95% ogółu, 78,9% stanowią osoby fizyczne. Tabelaryczne zestawienie podmiotów gospodarczych przedstawia tablica 8.

Najważniejszymi zakładami i instytucjami działającymi na terenie gminy są:

- ❖ Zakłady Przetwórstwa Mięsnego „MRÓZ” Sp. z o.o..
- ❖ Gospodarstwo Rolne Karolew Sp. z o.o.,

## *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

- ❖ Spółdzielnia Kółek Rolniczych Borek Wlkp.,
- ❖ Miejsko – Gminny Zakład Gospodarczy Borek Wlkp.,
- ❖ Firma „SEZAM” Sp. z o.o. w Borku Wlkp.,
- ❖ Spółka Jawna „ROSZAK” Borek Wlkp.,
- ❖ PPHU „LARUS” Borek Wlkp.,
- ❖ Firma „UNIROL” Borek Wlkp.,
- ❖ DHT – tartak Osiewicz Koszkowo i Karolew,
- ❖ PPHU „REMBUD” Demski Kazimierz Borek Wlkp.

**Tabela 8** Podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON w 2003r.

<b>Pozycja</b>	<b>Liczba podmiotów</b>
ogółem	451
sektor publiczny	23
sektor prywatny	428
- spółki kapitałowe	16
- spółki cywilne	26
- spółdzielnie	3
- fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczna	17
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	356

Źródło: Rocznik Statystyczny GUS 2004

### **7. Uwarunkowania turystyczne**

Niewielki udział lasów oraz brak zbiorników wodnych i większych atrakcji turystycznych stanowią barierę dla gminy w kierunku rozwoju tej sfery usługowej. Gmina

powinna wykorzystać więc przede wszystkim swoje położenie przy ważnych szlakach komunikacyjnych oraz występujące na jej terytorium obszary przyrodniczo – krajobrazowe i obszary chronione. Na terenie gminy znajdują się liczne zabytki architektury, głównie kościoły, dwory i folwarki. Funkcjonuje również ranczo Dżamajka, które oferuje konie do jazdy konnej oraz przejażdżki bryczkami. Jedną z atrakcji turystycznych jest trasa rowerowa kierująca się z Borku Wlkp. w kierunku Jeżewa. Swoje usługi agroturystyczne oferuje P.H.U. „KENEDY” - HORSE. Rzeźba terenu jest urozmaicona, dominują jednak rozległe i monotonne powierzchnie wysoczyznowe, których pewnym urozmaiceniem są doliny płynących na północ rzek: Pagony i Dąbrówki. Szansą dla rozwoju turystyki i agroturystyki jest wybudowany zbiornik retencyjny w rejonie Jeżewa.

Północną część gminy obejmuje **Krzywińsko – Osiecki Obszar Chronionego Parku Krajobrazu** powołany w 1992r. Obszar ten wyróżnia się urozmaiconą rzeźbą terenu i cechuje się dużymi walorami środowiskowymi. Znaczną część obszaru zajmują skupiska leśne, występują też zbiorniki wód podziemnych oraz znaczny udział gruntów stanowią grunty przepuszczalne, sprzyjające infiltracji zanieczyszczeń.

Ochronie podlegają też **parki**: park miejski w Borku Wlkp. oraz parki podworskie i wiejskie (w Wygodzie, Zimnowodzie, Dąbrówce, Jeżewie, Bruczkowie, Koszkowie, Siedmiorogowie i Zalesiu). Rozległy obszar zajmuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych rzeki Kani, wymagający najwyższej ochrony. Powołano również strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej dla ujęć wody w Strzelcach Wielkich, Podrzeczu i Smogorzewie. Najbardziej wartościowe, wyróżniające się walorami przyrodniczo – krajobrazowymi, fragmenty terenu wchodzi w skład Krzywińsko – Osieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zajmuje on około 1/3 powierzchni gminy, obejmując tereny o niezwykle urozmaiconej rzeźbie terenu, z dużą mozaiką ekosystemów leśno – łąkowych.

Na terenie gminy występują **pomniki przyrody**. Są to:

- 4 głązy narzutowe przy drodze Jawory – Jezewo,
- głąz narzutowy w leśnictwie Wroniny,
- głąz narzutowy w leśnictwie Stawiszyn,
- buk pospolity przy kościele w miejscowości Jezewo

## **Walory kulturowe**

Do ważniejszych atrakcji w gminie zalicza się:

- ✓ ***Sanktuarium Maryjne na Zdzieżu*** – powstał na miejscu pierwszego kościoła z końca XIV wieku, zniszczonego w czasie pożaru w 1423r. Kościół był zbudowany z drewna i znajdował się w nim obraz matki Boskiej Pocieszenia, wykonany przez nieznanego artystę wiejskiego. Po pożarze zachowały się jedynie obraz i rzeźba Matki Boskiej. Kościół został odbudowany, ale uszkodzony w wyniku powodzi groził zawaleniem, podjęto więc decyzję o budowie nowej świątyni, która także uległa zniszczeniu pożarowemu. Budowa kolejnego budynku kościoła przyczyniła się do wzrostu kultu Maryjnego i pielgrzymek wiernych;
- ✓ ***Plebania i kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa w Borku Wlkp.*** – został wzniesiony w latach 1469-1477 z fundacji biskupa Andrzeja z Bnina, został odnowiony i powiększony w XVII i XVIII wieku;
- ✓ ***Pałac i park w Dąbrówce*** z drugiej połowy XIX wieku;
- ✓ ***Kościół w Jeżewie*** – pierwsze wzmianki pochodzą z 1427r. Obiekt ma ciekawą budowę architektoniczną, został zbudowany w 1746r. Świątynia posiada drewnianą konstrukcję szkieletową, dwukondygnacyjną wieżę nakrytą hełmem o formie barokowej z ośmioboczną latarnią. Przy kościele znajduje się drewniana dzwonnica i plebania;
- ✓ ***Zespół dworsko – parkowy w Jeżewie*** – został zbudowany przez Edwarda Raczyńskiego jako dworek myśliwski. Obecnie urządzone są w nim mieszkania;
- ✓ ***Pałac i park w Karolewie*** – pałac został wzniesiony w 1842r. przez barona Karola Von Graeve, ostatniego prywatnego właściciela Karolewa. Właściciel mieszkał w nim wraz z rodziną. W 1969r. budynek uległ niemal całkowitemu zniszczeniu, w latach 1970-1975 został odbudowany;
- ✓ ***Zespół folwarczny Koszkowo*** – w jego skład wchodzi m.in. spichlerz z XIX wieku;

- ✓ *Zespół folwarczny „Stuzianna”;*
- ✓ *Pałac i oficyna w Zalesiu* – pałac został wzniesiony w 1875 przez Stanisława Stablewskiego, ówczesnego właściciela Zalesia. Zabytek jest wybudowany w stylu późno klasycyzm. Obiekt powstał na miejscu dworu. Niżej pałacu znajduje się oficyna dworska z 1835r. Budynki zostały w ostatnich dziesięcioleciach bardzo zniszczone, obecnie trwa ich odbudowa przez podmioty prywatne;

Większość z tych obiektów znajduje się w **rejestrze zabytków**. Ponadto do rejestru zabytków zostały wpisane:

- ✓ *Grodzisko stożkowe w Jeżewie;*
- ✓ *Figura Matki Boskiej na rynku;*
- ✓ *Pałac i park w Zimnowodzie;*
- ✓ *Układ przestrzenny założenia Pałacowo – Folwarcznego w Bruczkowie;*
- ✓ *Ratusz w Borku Wlkp.;*
- ✓ *Kapliczka przydrożna przy skrzyżowaniu drogi do Zalesia w Trzecianowie;*
- ✓ *Kapliczka przydrożna z rzeźbą Chrystusa Frasobliwego w Siedmiorogowie;*
- ✓ *Spichlerz i stodoły w Zimnowodzie;*

Ogólne zalecenia konserwatorskie wskazują na konieczność dążenia do utrzymania dotychczasowego charakteru zabudowy. Rozbiórki obiektów zabytkowych możliwe są jedynie w przypadku stwierdzenia ich złego stanu technicznego i wykonania odpowiedniej dokumentacji historyczno – architektonicznej.



**Przemiany w turystyce i przystąpienie do wspólnoty europejskiej stwarzają duże możliwości dla rozwoju turystyki i rekreacji w gminie. Aktywność gminy i jej mieszkańców musi być nakierowana na maksymalne wykorzystanie pojawiających się możliwości inwestycyjnych i organizacyjnych szczególnie dla rozwoju usług na terenach wiejskich. Rozwój turystyki powinien być powiązany z działaniami innych samorządów, instytucji i organizacji pozarządowych.**

## **WAŻNIEJSZE PROBLEMY DOTYKAJĄCE SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ GMINY BOREK WLKP.**

- ❖ Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura techniczna,
- ❖ Niska świadomość ekologiczna mieszkańców,
- ❖ Brak rozwoju budownictwa komunalnego,
- ❖ Niedostatek uzbrojonych terenów pod lokalizację usług produkcyjnych i usługowych,
- ❖ Ubogi rynek pracy na obszarze gminy,
- ❖ Znaczne rozdrobnienie w rolnictwie indywidualnym,
- ❖ Brak punktu wsparcia dla biznesu,
- ❖ Malejąca liczba urodzin,
- ❖ Niski odsetek osób z wykształceniem wyższym,
- ❖ Brak wystarczającej infrastruktury społecznej,
- ❖ Niewystarczające wykorzystanie turystycznych aspektów rozwojowych gminy w porównaniu z możliwościami

**ANALIZA SWOT MIASTA I GMINY BOREK WLKP.**

Celem analizy S.W.O.T (od angielskich nazw: strenghts – siły, weaknesses - słabości, oportunities – możliwości, threats – zagrożenia) jest rozpoznanie sił i słabości gminy, czyli mocnych i słabych stron (analiza wewnętrzna) oraz wynikających ze stanu obecnego i przyszłych zmian otoczenia jego szans i zagrożeń (analiza zewnętrzna).

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>• Położenie geograficzne (bliskość Wrocławia i Poznania oraz zachodniej granicy),</li><li>• Liczne ulgi i udogodnienia dla inwestorów,</li><li>• Uzbrojone tereny nadające się pod działalność gospodarczą położone w mieście,</li><li>• Dobrze rozwinięta struktura gospodarcza gminy i sąsiednich JST,</li><li>• Ułatwiony dostęp do rynków zbytu,</li><li>• Wysoki udział sektora prywatnego w strukturze przedsiębiorstw,</li><li>• Dobra baza hotelarsko – gastronomiczna,</li><li>• Dobre predyspozycje regionu dla rozwoju rolnictwa ekologicznego i zwiększenie zainteresowania mieszkańców tą sferą usług,</li><li>• Dobrze zorganizowana podstawowa opieka zdrowotna,</li><li>• Wysoka wartość bonitacyjna gleb,</li><li>• Funkcjonowanie gminnego składowiska odpadów komunalnych,</li><li>• Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów,</li><li>• Brak uciążliwego dla środowiska przemysłu,</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Brak kompleksowej informacji o terenach inwestycyjnych,</li><li>• Niewystarczające zainteresowanie inwestycyjne podmiotów zewnętrznych,</li><li>• Niewystarczająca promocja gminy,</li><li>• Wysoki stopień bezrobocia,</li><li>• Brak rozwiązań systemowych na poziomie gminnym wspierających drobną przedsiębiorczość lokalną,</li><li>• Bariera mentalna – niewystarczająca aktywność części mieszkańców w poszukiwaniu dodatkowych źródeł dochodu, zmiany dotychczasowej działalności,</li><li>• Niedostosowanie oferty edukacyjnej do rynku pracy,</li><li>• Rozdrobnienie i przeludnienie agrarne, niedoinwestowanie gospodarstw rolnych i słaba organizacja rynku rolnego,</li><li>• Niewielka liczba gospodarstw rolnych wyspecjalizowanych w produkcji,</li><li>• Słabo rozbudowana sieć dystrybucji gazu ziemnego,</li></ul>

**Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.**

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Prężna działalność lokalnych stowarzyszeń i grup kulturalnych,</li> <li>• Duże rezerwy gminnych oczyszczalni ścieków,</li> <li>• Wysoki stopień zwodociagowania gminy,</li> <li>• Licznie organizowane przez MGOK cykliczne, otwarte imprezy masowe,</li> <li>• Korzystna sytuacja demograficzna w porównaniu z innymi jednostkami samorządowymi,</li> <li>• Stabilność i aktywność władzy samorządowej,</li> <li>• Pracowitość mieszkańców i dbałość o własność społeczną i prywatną</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Brak systemu oczyszczania ścieków w wielu miejscowościach gminnych,</li> <li>• Zły stan nawierzchni wielu dróg na terenie gminy,</li> <li>• Niewydolny układ komunikacyjny,</li> <li>• Zdekapitalizowana baza mieszkaniowa,</li> <li>• Brak zbiorników wód powierzchniowych,</li> <li>• Brak mieszkań komunalnych,</li> <li>• Niższy odsetek osób z wykształceniem wyższym w porównaniu z powiatem i województwem,</li> <li>• Brak systemu ochrony zasobów leśnych,</li> <li>• Niedobór samorządowych środków budżetowych</li> </ul>
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wzrost gospodarczy w Polsce,</li> <li>• Członkostwo w UE: zniesienie istniejących barier handlowych, wzrost znaczenia korytarza transportowego A-4,</li> <li>• Perspektywa kolejnych inwestycji - nowe miejsca pracy,</li> <li>• Możliwość wykorzystania środków zewnętrznych – funduszy UE dostępnych na restrukturyzację rolnictwa; w szczególności na: rozwój przetwórstwa spożywczego, wsparcie budowy infrastruktury, tworzenie nowych miejsc pracy i pomoc w inwestycjach gospodarczych,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wysokie wymagania wobec rolnictwa związane z członkostwem w Unii Europejskiej w okresie przejściowym,</li> <li>• Zagrożenia dla przedsiębiorstw działających w otoczeniu rolnictwa związane z obecną sytuacją i perspektywami zmian w rolnictwie,</li> <li>• Niewielkie tempo wzrostu inwestycji w gminie,</li> <li>• Utrudnienia związane z nabywaniem gruntów,</li> </ul>

### *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

<ul style="list-style-type: none"><li>• Zwiększenie możliwości absorpcji środków zewnętrznych na inwestycje w związku przynależnością do Stowarzyszenia Gmin Nadobrzeńskich,</li><li>• Dostęp do preferencyjnych kredytów na rozwój przedsiębiorczości,</li><li>• Uzbrojenie terenów wiejskich,</li><li>• Gospodarcza promocja gminy,</li><li>• Tworzenie nowych miejsc pracy,</li><li>• Skuteczne pozyskiwanie nowych inwestorów przez samorząd gminny,</li><li>• Modernizacja zakładów przemysłowych,</li><li>• Stworzenie samorządowego mechanizmu wspomagania rozwoju lokalnych podmiotów gospodarczych,</li><li>• Rozwój agroturystyki,</li><li>• Turystyczne wykorzystanie Zbiornika retencyjnego w Jeżewie,</li><li>• Wykorzystanie walorów krajobrazowych i obiektów zabytkowych dla rozwoju funkcji turystycznych,</li><li>• Poprawa estetyki miasta i terenów wiejskich,</li><li>• Powstrzymanie emigracji z terenu gminy</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Wysoki wskaźnik bezrobocia,</li><li>• Odpływ młodych, wykształconych ludzi z gminy,</li><li>• Często zmieniające się przepisy prawne,</li><li>• Stagnacja poziomu uczestnictwa Polaków w turystyce krajowej</li></ul>
---	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Borek Wlkp., Strategii Rozwoju Powiatu Gostyńskiego i innych dokumentów źródłowych oraz uzgodnień z pracownikami Urzędu Miejskiego w Borku Wlkp.

## **8. Cele strategiczne Gminy Borek Wlkp.**

Plan Rozwoju Lokalnego wyznacza cele i zadania realizowane przez gminę Borek Wlkp. w najbliższych latach. Zadania gminy będą skierowane na realizację celów strategicznych. Wyznaczają one główne kierunki działań samorządu oraz zainteresowanych podmiotów, czyli organizacji pozarządowych, przedstawicieli sektora prywatnego, przedstawicieli instytucji sektora publicznego, czy mieszkańców.

Nie wszystkie zadania mogą i muszą być realizowane wyłącznie przez władze lokalne. Udział innych podmiotów wzmacnia efektywność działań, zwiększa także krąg osób zaangażowanych bezpośrednio w realizację zadań i zmniejsza udział środków wydatkowanych z budżetu gminy. Władze gminy będą zabiegały o dofinansowanie wielu inwestycji ze środków unijnych, powiatu, województwa, budżetu państwa, funduszy, sponsorów oraz mieszkańców.

### **Określono następujące cele strategiczne:**

Cel 1) Zrównoważony rozwój środowiskowy

Cel 2) Rozwój infrastruktury technicznej

Cel 3) Poprawa warunków zamieszkania przez ulepszanie elementów infrastruktury społecznej

Cel 4) Rozwój przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu

Cel 5) Rozwój turystyki i rekreacji

Cel 6) Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasad kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Cel 7) Działalność samorządu lokalnego ukierunkowana na stworzenie odpowiedniego wizerunku gminy

## **9. Cele operacyjne i zadania do wykonania przez Gminę Borek Wlkp.**

### **9.1 Zrównoważony rozwój środowiskowy**

W ramach 1 celu strategicznego „Zrównoważony rozwój środowiskowy” wytypowano do realizacji cele operacyjne:

- 1.1 Poprawa stanu powietrza
- 1.2 Wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami
- 1.3 Mieszkańcy świadomi ekologicznie
- 1.4 Ochrona naturalnych komponentów środowiska
- 1.5 Rozwój z poszanowaniem zasad ochrony środowiska

**Programy w zakresie celu operacyjnego 1.1 „Poprawa stanu powietrza” przedstawiają się następująco:**

- 1.1.1 Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Borku Wlkp.
- 1.1.2 Szerzenie akcji termomodernizacyjnej budynków mieszkalnych
- 1.1.3 Propagowanie dla środowiska źródeł ogrzewania (gaz, biomasa) oraz termomodernizacji budynków wśród podmiotów i użytkowników indywidualnych

**Program w zakresie celu operacyjnego 1.2 „Wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami” przedstawia się następująco:**

- 1.2.1 Opracowanie projektu zamknięcia i rekultywacji gminnego składowiska odpadów w Karolewie

**Cel operacyjny 1.3 „Mieszkańcy świadomi ekologicznie” określa do realizacji program:**

- 1.3.1 Intensywne programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych

**W ramach celu operacyjnego 1.4 „Ochrona naturalnych komponentów środowiska” wytypowano do realizacji programy:**

1.4.1 Powołanie ośrodka doradztwa finansowego, technologicznego i prawnego dla osób zainteresowanych inwestycjami ekologicznymi

1.4.2 Kierowanie się w gminnej polityce zagospodarowania zasobami przyrody – zarówno w stosunku do obiektów chronionych, jak i w stosunku do całego terenu gminy

1.4.3 Wzrost lesistości obszaru gminy przez zalesianie tych gruntów rolnych, które cechują się niską przydatnością rolniczą i wymagają dużych nakładów ekonomicznych w stosunku do otrzymywanych efektów

**W zakresie celu operacyjnego 1.5 „Rozwój z poszanowaniem zasad ochrony środowiska” określono program:**

1.5.1 Skuteczne egzekwowanie przepisów ochrony środowiska wobec podmiotów gospodarczych i użytkowników indywidualnych

*Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

**Tabela 9** Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.1 „Poprawa stanu powietrza”

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)</b>	<b>Szacunkowy koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
1.1.1	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Borku Wlkp.	2004-2005	Gmina Borek Wlkp.	2.300.000 zł	Gmina Borek Wlkp., Wojewódzki i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, budżet państwa
1.1.2	Szerzenie akcji termomodernizacyjnej budynków mieszkalnych	Działania ciągłe	Gmina Borek Wlkp., organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Wg potrzeb	Gmina Borek Wlkp., organizacje pozarządowe, sektor prywatny
1.1.3	Propagowanie dla środowiska źródeł ogrzewania (gaz, biomasa) oraz termomodernizacja budynków wśród podmiotów gospodarczych i użytkowników indywidualnych	Od 2005 roku	Gmina Borek Wlkp., organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Wg potrzeb	Organizacje pozarządowe, Narodowy lub Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Gmina Borek Wlkp.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miejskim w Borku Wlkp.



## *Plan Regulacyjny Gminy Bork Wlkp*

**Tabela 10** Programy realizacji w ramach projektu nr 12, 'Wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami'

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator (nazwa i adres siedziby)</b>	<b>Szakowy koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
121	Pracowni projektu zainicjacji redukcji gminnego śmiecia odpadów w Karcwie	2012	Gmina Bork Wlkp	Ok. 1 mln	Gmina Bork Wlkp, Wjewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Źródło: Pracowni własne i raport z konsultacji z Urzędem Miejskim w Borku Wlkp

## *Plan Realizacji Działalności Gminy Bork Wlkp*

**Tabela 11** Programy realizacji w ramach budżetu na rok 2013, 'Mieszkańcy świadczą dobroć'

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator (nazwa i adres)</b>	<b>Szakowy koszt realizacji</b>	<b>Źródło finansowania</b>
131	Intensyfikacja pracy oddziału edukacji i wychowania młodzieży oraz osób starszych	01.05.2013 r.	Gmina Bork Wlkp, placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe	5000 zł/rok	Gmina Bork Wlkp, placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego Bork Wlkp

## Plan Regulacyjny Gminy Bork Wlkp

**Tabela 2** Zstawienie programów w realizacji w ramach operacyjnego 14, Ochrona naturalnych komponentów środowiska

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator (nazwa i adres siedziby)	Szacowany koszt realizacji	Źródło finansowania
141	Rozwój przedsiębiorstwa finansowego, technologicznego i innowacyjnego w celu poprawy efektywności zarządzania i inwestycji w dziedzinie ekologicznej	2008 rok	Gmina Bork Wlkp, skłoty prywatne, organizacja pozarządowa	Wygrzeb	Gmina Bork Wlkp, organizacja pozarządowa
142	Kierowanie się w gminie polityką gospodarczą i ochroną środowiska – zadania przyrody – zarówno w obszarach wiejskich jak i w obszarach miejskich	Nabieżąco	Gmina Bork Wlkp	Wygrzeb	Gmina Bork Wlkp
143	Wzrost jakości obszarów przyrodniczych i ekologicznych, które są zagrożone, w szczególności w obszarach, gdzie występują zagrożenia dla środowiska naturalnego i kultury	Diakrytyczne	Gmina Bork Wlkp, radniostwo, organizacja pozarządowa, województwo wielkopolskie, niezarządowy	Ok. 5000-10000 zł/rok	Gmina Bork Wlkp, Fundusz Ochrony Gutów Rlnych i Leśnych, radniostwo

Źródło: opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miejskim w Borku Wlkp

## *Plan Regulacji Gminy Bork Wlkp*

**Tabela 13** Programy realizacji w ramach projektu 15, 'Rozwój i poszerzenie zasad ochrony środowiska'

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator (nazwa i adres siedziby)</b>	<b>Szukany koszt realizacji</b>	<b>Źródło finansowania</b>
151	Stacjonarne punkty informacyjne dla przedsiębiorców i użytkowników indywidualnych	Należąco	Gmina Bork Wlkp, Węzółki Inspektorat Ochrony Środowiska	-	-

Źródło opracowane na podstawie danych z Urzędu Miejskiego Borku Wlkp

## **9.2 Rozwój infrastruktury technicznej**

**W ramach 2 celu strategicznego „Rozwój infrastruktury technicznej” wytypowano do realizacji cele operacyjne:**

- 2.1 Kanalizacja miasta i obszarów wiejskich
- 2.2 Sprawnie funkcjonująca gospodarka wodna w gminie
- 2.3 Budowa i modernizacja dróg gminnych
- 2.4 Rozwój bazy mieszkaniowej

**Programy w zakresie celu operacyjnego 2.1 „Kanalizacja miasta i obszarów wiejskich” przedstawiają się następująco:**

- 1.4.1 Budowa kanalizacji w miejscowościach: Skoków, Bruczków, Zimnowoda, Cielmice, Głoginin i Borek Wlkp.(pozostałe 10%)
- 1.4.2 Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jeżewo

**Programy w zakresie celu operacyjnego 2.2 „Sprawnie funkcjonująca gospodarka wodna w gminie” przedstawiają się następująco:**

- 2.2.1 Budowa wodociągu w miejscowości Jeżewo
- 2.2.2 Odbudowa zbiornika małej retencji w Jeżewie

**Programy w zakresie celu operacyjnego 2.3 „Modernizacja i rozbudowa dróg oraz infrastruktury drogowej” przedstawiają się następująco:**

- 2.3.1 Budowa drogi gminnej – ul. Asnyka i Mickiewicza w Borku Wlkp.
- 2.3.2 Budowa drogi gminnej nr 744056 Zimnowoda – Góreczki
- 2.3.3 Budowa drogi gminnej w miejscowości Zalesie
- 2.3.4 Budowa drogi gminnej nr 744078 od ul. Koźmińskiej do Pałacu w miejscowości Karolew

- 2.3.5 Budowa drogi gminnej nr 744050 od oczyszczalni do Trzecianowa  
w miejscowości Karolew
- 2.3.6 Budowa drogi gminnej nr 74400 w miejscowości Maksymilianów
- 2.3.7 Budowa drogi gminnej nr 744068 Zalesie – Trzecianów
- 2.3.8 Budowa drogi gminnej nr 744028 w miejscowości Studzianna
- 2.3.9 Budowa drogi gminnej nr 74407073 Ustronie - Zalesie

**Programy w zakresie celu operacyjnego 2.4 „Rozwój bazy mieszkaniowej” przedstawiają się następująco:**

- 2.4.1 Opracowanie programu modernizacji istniejących komunalnych zasobów  
mieszkaniowych
- 2.4.32 Modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych
- 2.4.3 Wyposażenie terenów przeznaczonych pod działki budowlane w niezbędną sieć  
urządzeń uzbrojenia technicznego
- 2.4.4 Sprzedaż gminnych działek budowlanych
- 2.4.5 Wyposażenie terenów przeznaczonych pod działki budowlane w niezbędną sieć  
urządzeń uzbrojenia technicznego

*Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

**Tabela 14** Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.1 „Kanalizacja obszarów miasta i wiejskich”

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)</b>	<b>Szacunkowy koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
2.1.1	Budowa kanalizacji w miejscowościach: Skoków, Bruczków, Zimnowoda, Cielmice, Głoginin i Borek Wlkp. (pozostała część)	2006-2010	Gminy i powiaty wchodzące w skład związku	Ok. 8,5 mln.	Gminy i powiaty wchodzące w skład związku, fundusze unijne
2.1.2	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Jeżewo	2005-2006	Gmina Borek Wlkp.	Ok. 1,5 mln.	Gmina Borek Wlkp., fundusze unijne, budżet państwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miejskim w Borku Wlkp.

## *Plan Regulacyjny Gminy Bork Wlkp*

**Tabela 5** Zestawienie programów w realizacji w ramach operacyjnego 22, Spawiającego gospodarkę wdrażanie

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator (nazwa i adres siedziby)</b>	<b>Szanowany koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
221	Realizacja projektu w miejscowości Jezewo	2005-2006	Gmina Bork Wlkp	Ok. 150000zł	Gmina Bork Wlkp, fundusze unijne, budżet państwa
222	Opieka nad terenami rekreacyjnymi w Jezewie	2005 rok	Gmina Bork Wlkp	26200zł	Gmina Bork Wlkp, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Fundusz Ochrony Grotów Różnych, fundusze unijne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miejskim w Borku Wlkp



## *Plan Rozguldchego Gminy Berek Wlkp*

**Tabela 6** Zstawienie pogonów b realizacji w ramach uprzejmego 23, Mdzarzajai rohubwadoógi i infatukury dogowej gminy'

<b>Nnr pogonu</b>	<b>Pogon</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator z dnia (kontakt b odpowiedzialna)</b>	<b>Szukowy koszt realizacji</b>	<b>Źródło finansowania</b>
231	Bdbwadoógi gminnej – ul. Anyskai Mkieviczaw Boku Wlkp	2005-2006	Gmina Berek Wlkp	40000zł	Gmina Berek Wlkp, fundsze unijne, budóet państwa
232	Bdbwadoógi gminnej nr 74056 Zimnowoda – Górecki	2005-2006	Gmina Berek Wlkp	20000zł	Gmina Berek Wlkp, fundsze unijne, budóet państwa
233	Bdbwadoógi gminnej w miejscowoci Zalesie	2005-2006	Gmina Berek Wlkp	10000zł	Gmina Berek Wlkp, fundsze unijne, budóet państwa
234	Bdbwadoógi gminnej nr 74078 Osul. Kozniñskiej ob Pałau w miejscowoci Kádew	2005-2006	Gmina Berek Wlkp	30000zł	Gmina Berek Wlkp, fundsze unijne, budóet państwa
235	Bdbwadoógi gminnej nr 74050 Odczyszczalni ob Tzeczaru w miejscowoci Kádew	2007	Gmina Berek Wlkp	30000zł	Gmina Berek Wlkp, fundsze unijne, budóet państwa

## Plan Rozguldchego Gminy Berek Wlkp

<b>Nnr pogonu</b>	<b>Progam</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator (nazwa i adres)</b>	<b>Szukowy koszt realizacji</b>	<b>Źródło finansowania</b>
236	Bobwadoy gminy nr 7400 w miejscowości Mksynliarów	2007	Gmina Berek Wlkp	20000zł	Gmina Berek Wlkp, fundse unijne, budżet państwa
237	Bobwadoy gminy nr 7408 Zalesie - Trzcinów	2008	Gmina Berek Wlkp	1 mln zł	Gmina Berek Wlkp, fundse unijne, budżet państwa
238	Bobwadoy gminy nr 7408 w miejscowości Sudziana	2008	Gmina Berek Wlkp	0,6 mln zł	Gmina Berek Wlkp, fundse unijne, budżet państwa
239	Bobwadoy gminy nr 7400/3 Ustronie - Zalesie	2009	Gmina Berek Wlkp	15000zł	Gmina Berek Wlkp, fundse unijne, budżet państwa

Źródło opracowania: raport o wieloletniej Uzasn. Mijskim Boku Wlkp

## Plan Rozguldowego Gminy Bork Wlkp

**Tabela 17** Zestawienie pogonów w realizacji w ramach upejacyreg 24, Rozwój bazy mieszkaniowej

Nmer pogonu	Progam	Termin realizacji	Realizator (działalność lub odpowiedzialna)	Szukany koszt realizacji	Źródło finansowania
241	Planowanie pogonu potrzebujacych istniejacych komunalnych zasobów mieszkaniowych	2008 rok	Gmina Bork Wlkp, mieszkalny	5000 zł	Gmina Bork Wlkp
242	Modernizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych	Nabieząco	Gmina Bork Wlkp	Wydatki	Gmina Bork Wlkp, ograniczenie wydatków sektor prywatny, budżet państwa
243	Wyposażenie terenów przeznaczonych pod działki budowlane w zakresie urządzeń technicznych	Od 2005 roku nabieząco	Gmina Bork Wlkp, sektor prywatny	Wydatki	Gmina Bork Wlkp, sektor prywatny
244	Sprzedaż gruntych działek budowlanych	Działalność	Gmina Bork Wlkp, sektor prywatny	Wydatki	Gmina Bork Wlkp
245	Wyposażenie terenów przeznaczonych pod działki budowlane w zakresie urządzeń technicznych	Nabieząco	Gmina Bork Wlkp, sektor prywatny	Wydatki	Gmina Bork Wlkp, sektor prywatny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskim w Borku Wlkp

**9.3 Poprawa warunków zamieszkania przez ulepszanie elementów infrastruktury społecznej**

**W ramach 3 celu strategicznego „Poprawa warunków zamieszkania przez ulepszanie elementów infrastruktury społecznej” wytypowano do realizacji cele operacyjne:**

- 3.1 Rozwinięta baza sportowo – rekreacyjna i edukacyjna
- 3.2 Zwiększona oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży
- 3.3 Rozwinięte poczucie tożsamości lokalnej i kulturowej mieszkańców
- 3.4 Rozwój zasobów gminnych służących aktywizacji kulturalnej mieszkańców
- 3.5 Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępności do różnych form życia społecznego

**Programy w zakresie celu operacyjnego 3.1 „Rozwinięta baza sportowo – rekreacyjna i edukacyjna” przedstawiają się następująco:**

- 3.1.1 Budowa hali środowiskowo - sportowej w Borku Wlkp.
- 3.1.2 Dopusażenie szkół w sprzęt komputerowy, a także poprawa dostępności do bibliotek i instytucji kulturalnych oraz współpraca placówek oświatowych z instytucjami uczestniczącymi w procesie wychowywania i wspierającymi szkołę w jej działaniach
- 3.1.3 Utworzenie pracowni internetowych w placówkach biblioteki gminnej
- 3.1.4 Poprawa stanu boisk sportowych oraz ich doposażenie

**W ramach celu operacyjnego 3.2 „Zwiększona oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży” przewiduje się do realizacji programy:**

- 3.2.1 Realizowanie projektów edukacyjnych w ramach współpracy z gminami partnerskimi w zakresie wymiany dzieci, młodzieży i nauczycieli
- 3.2.2 Współpraca z placówkami edukacyjnymi w innych regionach

- 3.2.3 Stworzenie warunków umożliwiających uczniom zdobycie wiedzy i umiejętności istotnych do prawidłowego funkcjonowania na rynku pracy – zastosowanie zdobytej wiedzy w praktyce zawodowej, korzystanie z nowoczesnych źródeł informacji, umiejętność współpracy w grupie oraz przyjęcie odpowiedzialności za własne kształcenie
- 3.2.4 Dostosowanie potrzeb szkoleniowych do ofert i potrzeb deklarowanych przez pracodawców
- 3.2.5 Unowocześnienie bazy dydaktycznej
- 3.2.6 Program wsparcia stypendialnego dla zdolnej młodzieży

**Programy w zakresie celu operacyjnego 3.3 „Rozwinięte poczucie tożsamości lokalnej i kulturowej mieszkańców” przedstawiają się następująco:**

- 3.3.1 Wspieranie działań Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Borku Wlkp.
- 3.3.2 Identyfikowanie walorów dziedzictwa kulturowego gminy – organizowanie wystaw, konkursów, prelekcji, gromadzenie eksponatów
- 3.3.3 Promocja i organizacja imprez masowych
- 3.3.4 Włączenie nowych mieszkańców gminy w życie społeczności lokalnej, tworzenie nowych stowarzyszeń na rzecz rozwoju gminy

**W zakres celu operacyjnego 3.4 „Rozwój zasobów gminnych służących aktywizacji kulturalnej mieszkańców” wpisują się programy:**

- 3.4.1 Remont świetlicy wiejskiej Jeżewie
- 3.4.2 Remont świetlicy wiejskiej w Głogininie

**W ramach celu operacyjnego 3.5 „Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępności do różnych form życia społecznego” określono program:**

- 3.5.1 Likwidacja barier architektonicznych uniemożliwiających korzystanie osobom niepełnosprawnym z obiektów użyteczności publicznej

**Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.**

**Tabela 18** Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.1 „Rozwinięta baza sportowo – rekreacyjna i edukacyjna”

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)</b>	<b>Szacunkowy koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
3.1.1	Budowa hali środowiskowo - sportowej w Borku Wlkp.	2005-2007	Gmina Borek Wlkp., użytkownik budynku	Ok. 5 mln zł	Gmina Borek Wielkopolski, fundusze unijne, budżet państwa
3.1.2	Doposażenie szkół w sprzęt komputerowy, a także poprawa dostępności do bibliotek i instytucji kulturalnych oraz współpraca placówek oświatowych z instytucjami uczestniczącymi w procesie wychowywania i wspierającymi szkołę w jej działaniach	2006	Gmina Borek Wlkp., dyrektorzy instytucji kulturalnych	10.000 zł	Gmina Borek Wlkp., sponsorzy
3.1.3	Utworzenie pracowni internetowych w placówkach biblioteki gminnej	2007	Gmina Borek Wlkp.	30.000 zł	Gmina Borek Wlkp.
3.1.4	Poprawa stanu boisk sportowych oraz ich doposażenie	Na bieżąco	Gmina Borek Wlkp.	Wg potrzeb	Gmina Borek Wlkp.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miejskim w Borku Wlkp.

## Plan Regionalnego Centrum Wzrostu

**Tabela 19** Zestawienie programów w realizacji w ramach operacyjnego 32, Zwiększenie efektywności i innowacyjności

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator (firma lub osoba odpowiedzialna)	Szacowany koszt realizacji	Źródła finansowania
321	Realizacja projektów edukacyjnych w ramach współpracy z firmami i przedsiębiorcami w zakresie wykształcenia i szkolenia dzieci, młodzieży i nauczycieli	Działalność	Gmina Białka Wlkp, mieszkańcy, sektor prywatny, organizacje pozarządowe	3000 zł/rok	Gmina Białka Wlkp, mieszkańcy, sektor prywatny, organizacje pozarządowe
322	Współpraca z placówkami edukacyjnymi w innych regionach	Działalność	Gmina Białka Wlkp, zaprzyjaźnione placówki	Wg potrzeb	Gmina Białka Wlkp, zaprzyjaźnione placówki, sektor prywatny
323	Stworzenie warunków umożliwiających uczniom zdobywanie wiedzy i umiejętności istotnych do prawidłowego funkcjonowania na rynku pracy – zastosowanie zdobytej wiedzy w praktyce zawodowej, korzystanie z nowoczesnych źródeł informacji, umiejętność współpracy w grupie oraz przyjęcie odpowiedzialności za własne działania	Działalność	Placówki edukacyjne, PUP	Wg potrzeb	Gmina Białka Wlkp, PUP

## *Plan Regulacyjny Gminy Bork Wlkp*

<b>Nnr programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator (nazwa i adres siedziby)</b>	<b>Szukany koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
324	Dotowanie potrzeb składowych dofinansowania i potrzeb deklarowanych przez parafie	Działalność	FUP, sektor prywatny, organizacje pozarządowe	Wydatki	FUP, organizacje pozarządowe
325	Utworzenie i realizacja działalności	Działalność	Gmina Bork Wlkp	Ok. 2500-3000 zł/rok	Gmina Bork Wlkp, fundacje, sektor prywatny
326	Program wsparcia społecznego dla młodzieży	0208 roku	Gmina Bork Wlkp	Ok. 1000 zł/rok	Gmina Bork Wlkp, sektor prywatny, organizacje pozarządowe

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Miasta Bork Wlkp



## *Plan Realizacji Gminy Bork Włp*

**Tabela 20** Zestawienie programów w realizacji w ramach celu programowego 33 „Rozwicie poziomu tożsamości lokalnej i kulturowej mieszkańców”

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator z dnia (kontakt i adres)</b>	<b>Szakowy koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
331	Wspieranie działań Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Borku Włp	Nabieżąco	Gmina Bork Włp, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Ok. 40000 zł/rok	Gmina Bork Włp, sektor prywatny, organizacje pozarządowe
332	Identyfikowanie wartości i dziedzictwa kulturowego gminy – organizowanie wystaw, konkursów, imprez, imprez kulturalnych	Działalność	Gmina Bork Włp, mieszkańcy, sektor prywatny, organizacje pozarządowe	4000 zł/rok	Gmina Bork Włp, mieszkańcy, sektor prywatny, organizacje pozarządowe
333	Pracownie organizacyjne i imprezowe	Nabieżąco	Gmina Bork Włp, mieszkańcy, sektor prywatny, organizacje pozarządowe	3500 zł/rok	Gmina Bork Włp, mieszkańcy, sektor prywatny, organizacje pozarządowe
334	Wzrost poziomu tożsamości lokalnej i kulturowej mieszkańców gminy w życie – imprezy kulturalne, imprezy kulturalne, imprezy kulturalne, imprezy kulturalne	01.01.2016 r. do 31.12.2016 r.	Gmina Bork Włp, sektor prywatny, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Wyższe	Gmina Bork Włp, organizacje pozarządowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Borku Włp

## *Plan Rozguldchego Gminy Berek Wilk*

**Tabela 2** Zestawienie programów w realizacji w ramach celu programowego 3.4, Rozwój zasobów gminnych służących aktywizacji kulturalnej mieszkańców?

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator z dnia (kontakt lub adres odpowiedzialny)</b>	<b>Szakowy koszt realizacji</b>	<b>Źródło finansowania</b>
341	Renowacja świetlicy wiejskiej w Łęcewie	2005-2006	Gmina Berek Wilk	Ok 1,5 mln zł	Gmina Berek Wilk, fundusze unijne, budżet państwa
342	Renowacja świetlicy wiejskiej w Głoginie	2005-2006	Gmina Berek Wilk	Ok 0,5 mln zł	Gmina Berek Wilk, fundusze unijne, budżet państwa

Źródło: Prace własne w ramach podwykonania z Urzędu Miejskiego Berek Wilk

## *Plan Regulacyjny Gminy Bork Wlkp*

**Tabela 22** Programy realizacji w ramach projektu nr 35 „Zapewienie odpowiedniej jakości dróg i formacji społecznych”

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator (nazwa lub adres)</b>	<b>Szankowy koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
351	Likwidacja i modernizacja dróg publicznych	2006-2007	Gmina Bork Wlkp, HRON	Wybud	Gmina Bork Wlkp, HRON

Źródło: Opracowanie na podstawie konsultacji z Urzędem Miasta Bork Wlkp

#### **9.4 Rozwój przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu**

**W ramach 4 celu strategicznego „Rozwój przedsiębiorczości i przeciwdziałanie bezrobociu” wytypowano do realizacji cele operacyjne:**

- 4.1 Działalność gminna nastawiona na pozyskiwanie nowych inwestorów
- 4.2 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

**Cel operacyjny 4.1 „Działalność gminna nastawiona na pozyskiwanie nowych inwestorów” zawiera następujące programy:**

- 4.1.1 Opracowanie strategii pozyskiwania nowych inwestorów przez samorząd gminny
- 4.1.2 Umożliwienie dogodnego lokalizowania działalności gospodarczej
- 4.1.3 Rozwinięcie bazy informacyjnej i pomoc przy pozyskiwaniu środków pomocowych przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, poprawę infrastruktury technicznej i społecznej
- 4.1.4 Promocja gospodarcza
- 4.1.5 Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych
- 4.1.6 Tworzenie preferencji dla działających na terenie gminy i nowo powstających podmiotów gospodarczych

**Cel operacyjny 4.2 „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych” przewiduje się do realizacji programy:**

- 4.2.1 Współpraca Powiatowego Urzędu Pracy z przedsiębiorcami w celu kojarzenia ofert, utworzenie forum współpracy na szczeblu gospodarczym: biznesu, samorządu i organizacji pozarządowych
- 4.2.2 Sprzyjanie powstawaniu nowych miejsc pracy
- 4.2.3 Wspieranie finansowe organizacji prorozwojowych ze strony miasta mających na celu aktywizowanie społeczeństwa do podejmowania działalności gospodarczych

- 4.2.4 Utworzenie Gminnego Centrum Informacji, z dostępem do internetu, posiadającego bazy danych dotyczących przedsiębiorstw, produktów, rynków zbytu, cen giełdowych produktów rolnych, itp.

*Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

**Tabela 23** Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 4.1 „Działalność gminna nastawiona na pozyskiwanie nowych inwestorów”

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)</b>	<b>Szacunkowy koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
4.1.1	Opracowanie strategii pozyskiwania nowych inwestorów przez samorząd gminny	2006	Gmina Borek Wlkp., sektor prywatny, organizacje pozarządowe	Wg potrzeb	Gmina Borek Wlkp., sektor prywatny, organizacje pozarządowe
4.1.2	Umożliwienie dogodnego lokalizowania działalności gospodarczej	Na bieżąco	Gmina Borek Wlkp.	Wg potrzeb	Gmina Borek Wlkp.
4.1.3	Rozwinięcie bazy informacyjnej i pomoc przy pozyskiwaniu środków pomocowych przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, poprawę infrastruktury technicznej i społecznej	Działania ciągłe	Gmina Borek Wlkp., województwo wielkopolskie, sektor prywatny	Wg potrzeb	Gmina Borek Wlkp.
4.1.4	Promocja gospodarcza	Działania ciągłe	Gmina Borek Wlkp., sektor prywatny, organizacje pozarządowe	Wg potrzeb	Gmina Borek Wlkp., organizacje pozarządowe

## *Plan Regulacyjny Gminy Bork Wlk*

<b>Nnr programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizacja (kmita lub osoba odpowiedzialna)</b>	<b>Szankowy koszt realizacji</b>	<b>Źródło finansowania</b>
415	Poziwienie inwestorów zewnętrznych	Dotychczasowe	Gmina Bork Wlk, organizacje poza rządowe	Wzrost	Gmina Bork Wlk, organizacje poza rządowe
416	Tworzenie preferencji dla działających na terenie gminy i nowo powstających podmiotów gospodarczych	Należąco	Gmina Bork Wlk	Wzrost	Gmina Bork Wlk

Źródło opracowania: własne dane i konsultacji z Urzędem Miasta w Borku Wlk

## *Plan Realizacji Działania Gminy Bork Włp*

**Tabela 24** Zestawienie programów w realizacji w ramach operacyjnego 42, „Aktywizacja zawodowa bezrobotnych”

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator (nazwa i adres siedziby)</b>	<b>Szacowany koszt realizacji</b>	<b>Źródło finansowania</b>
421	Współpraca Powiatowego Urzędu Pracy z przedsiębiorcami w celu wykazania faktów, utworzenie forum współpracy w szczególności w dziedzinie biznesu, stworzenia organizacji pozarządowych	Działalność	FUP, Gmina Bork Włp, sektor prywatny, organizacje pozarządowe, niepubliczne	Wewnętrzny	Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe
422	Sprzyjanie powstawaniu nowych miejsc pracy	Działalność	Gmina Bork Włp, FUP, organizacje pozarządowe	Wewnętrzny	Gmina Bork Włp, FUP, organizacje pozarządowe
423	Wpisanie firmowe organizacji pozarządowych ze strony niestwierdzających radców aktywności społeczeństwa do podjawni działalności gospodarczych	01/2007 roku	Gmina Bork Włp, organizacje pozarządowe, sektor prywatny, niepubliczne	Wewnętrzny	Gmina Bork Włp



## *Plan Regulacyjny Gminy Bork Wlk*

<b>Nr programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizacja (kniha lub odpowiednia)</b>	<b>Szukany koszt realizacji</b>	<b>Źródło finansowania</b>
424	Utworzenie Gminnego Centrum Informacji, z dostępem do internetu posiadającym bazy danych dotyczących przedsiębiorstw, podmiotów rynku zbytu, cen giełdowych podmiotów i innych itp.	2009	Gmina Bork Wlk, sektor prywatny, organizacje pozarządowe	2000 zł/rok	Gmina Bork Wlk,

Źródło opracowania danych podawane konsultacji z Urzędem Miejskim w Borku Wlk

### **9.5 Rozwój turystyki i rekreacji**

**W ramach 5 celu strategicznego „Rozwój turystyki i rekreacji” wytypowano do realizacji cele operacyjne:**

- 5.1 Promocja turystyczna gminy i wyeksponowanie walorów przyrodniczych
- 5.2 Rozwój infrastruktury turystycznej

**W ramach celu operacyjnego 5.1 „Promocja turystyczna gminy i wyeksponowanie walorów przyrodniczych” zostały wyszczególnione programy:**

- 5.1.1 Optymalne wykorzystanie walorów krajobrazowych do celów turystycznych
- 5.1.2 Tworzenie regionu turystycznego w oparciu o pielgrzymkowy charakter klasztoru na Zdzieżu – wykreowanie Ziemi Boreckiej jako regionu turystycznego
- 5.1.3 Stworzenie warunków dla rekreacyjnego wykorzystania walorów turystyczno – krajobrazowych gminy
- 5.1.4 Dostosowanie turystyki i rekreacji do naturalnej chłonności środowiska oraz ochrona najcenniejszych zespołów leśnych i parkowych (lub ich fragmentów), np. przez skoncentrowanie penetracji pieszej i rowerowej
- 5.1.5 Propagowanie tworzenia gospodarstw agroturystycznych

**Programy w zakresie celu operacyjnego 5.2 „Rozwój infrastruktury turystycznej” przedstawiają się następująco:**

- 5.2.1 Wytypowanie terenów pod budowę bazy turystycznej i rekreacyjnej oraz rozwój istniejącej bazy
- 5.2.2 Budowa ścieżki rowerowej w obrębie zbiornika retencyjnego w miejscowości Jeżewo

*Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

**Tabela 25** Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 5.1 „Promocja turystyczna gminy i wyeksponowanie walorów przyrodniczych”

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)</b>	<b>Szacunkowy koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
5.1.1	Optymalne wykorzystanie walorów krajobrazowych do celów turystycznych	Działania ciągłe	Gmina Borek Wlkp., Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe, inne	-	-
5.1.2	Tworzenie regionu turystycznego w oparciu o pielgrzymkowy charakter klasztoru na Zdzieżu – wykreowanie Ziemi Boreckiej jako regionu turystycznego	Działania ciągłe	Gmina Borek Wlkp., organizacje pozarządowe i przykościelne, sektor prywatny, mieszkańcy	Wg potrzeb	Gmina Borek Wlkp., organizacje pozarządowe i przykościelne, sektor prywatny, mieszkańcy
5.1.3	Stworzenie warunków do rekreacyjnego wykorzystania walorów turystyczno – krajobrazowych gminy	Działania ciągłe	Gmina Borek Wlkp., Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe, sektor prywatny, mieszkańcy	Wg potrzeb	Gmina Borek Wlkp., Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe, sektor prywatny, mieszkańcy

## *Plan Regulacji Dobrej Gminy Bolek Wlkp*

<b>Nnr programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator (działalność lub ośrodek)</b>	<b>Szakowy koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
514	Dostosowanie turystyki rekreacji do naturalnej dynamiki środowiska oraz ochrona najmniejszych zespołów siedliskowych (lubich fragmentów), np. przez stworzenie punktacji pieszej i rowerowej	Działalność	Gmina Bolek Wlkp, Starostwo Powiatowe, Województwo Wielkopolskie, organizacje pozarządowe	2000 zł/rok	Gmina Bolek Wlkp, Starostwo Powiatowe, Województwo Wielkopolskie, organizacje pozarządowe
515	Program wiatrowizji gospodarki turystycznej	02/2006 roku	Gmina Bolek Wlkp, organizacje pozarządowe, sektor prywatny	Wpłyty	Gmina Bolek Wlkp, organizacje pozarządowe, sektor prywatny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miejskim w Boleku Wlkp

## *Plan Rozwój i Dobrej Gminy Bork Wlkp*

**Tabela 26** Zestawienie programów w realizacji w ramach operacyjnego 52, „Rozwój infrastruktury turystycznej”

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator (firma lub osoba/owidział)</b>	<b>Szankowy koszt realizacji</b>	<b>Źródło finansowania</b>
521	Wytworzenie i modernizacja bazy turystycznej i rekreacyjnej oraz rozwój istniejącej bazy	Od 2006 roku	Gmina Bork Wlkp, sektor prywatny	Wpływy	Gmina Bork Wlkp
522	Realizacja projektu w ramach konkursu wojewódzkiego w dziedzinie kulturalnego wzniesienia Jezusa	Od 2008 roku	Gmina Bork Wlkp, sektor prywatny, organizacje pozarządowe, inne	Wpływy	Gmina Bork Wlkp, sektor prywatny, organizacje pozarządowe, fundacje i inne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miejskim w Borku Wlkp

**9.6 Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasad kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej**

**W ramach 6 celu strategicznego „Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasad kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej” wytypowano do realizacji cele operacyjne:**

- 6.1 Poprawa warunków produkcji rolnej
- 6.2 Aplikacja programów pomocowych Unii Europejskiej

**Programy w zakresie celu operacyjnego 6.1 „Poprawa warunków produkcji rolnej” przedstawiają się następująco:**

- 6.1.1 Intensyfikacja produkcji rolnej przez wprowadzanie nowych technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej
- 6.1.2 Restrukturyzacja rolnictwa
- 6.1.3 Utrzymanie produktywności gleb przez modernizację urządzeń melioracyjnych, budowę zbiorników retencyjnych, odtworzenie i utrzymanie zadrzewień śródpolnych oraz przy ciekach wodnych
- 6.1.4 Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego przez modernizację i unowocześnienie technologii przetwórczych, produkcję nowych asortymentów oraz rozwój lokalnej bazy surowcowej

**Programy w zakresie celu operacyjnego 6.2 „Aplikacja programów pomocowych Unii Europejskiej” przedstawiają się następująco:**

- 6.2.1 Organizacja szkoleń podwyższających kwalifikacje rolników
- 6.2.2 Dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów w zakresie ochrony środowiska
- 6.2.3 Inwestycje i modernizacje w gospodarstwach rolnych

*Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

**Tabela 27** Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 6.1 „Poprawa warunków produkcji rolnej”

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)</b>	<b>Szacunkowy koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
6.1.2	Intensyfikacja produkcji rolnej przez wprowadzanie nowych technologii produkcji roślinnej (głównie ogrodnictwa i sadownictwa)	Działania ciągłe	Sektor prywatny, organizacje pozarządowe	Wg potrzeb	Sektor prywatny
6.1.1	Restrukturyzacja rolnictwa	Działania ciągłe	Sektor prywatny, Gmina Borek Wlkp.,	Wg potrzeb	Sektor prywatny
6.1.3	Utrzymanie produktywności gleb przez modernizację urządzeń melioracyjnych, budowę zbiorników retencyjnych, odtworzenie i utrzymanie zadrzewień śródpolnych oraz przy ciekach wodnych	Działania ciągłe	Gmina Borek Wlkp., organizacje pozarządowe, inne	Wg potrzeb	Gmina Borek Wlkp., organizacje pozarządowe, fundusze unijne inne
6.1.4	Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego przez modernizację i unowocześnienie technologii przetwórczych, produkcję nowych asortymentów oraz rozwój lokalnej bazy surowcowej	Działania ciągłe	Sektor prywatny, organizacje pozarządowe, Gmina Borek Wlkp.,	Wg potrzeb	Sektor prywatny, organizacje pozarządowe, Gmina Borek Wlkp.,

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miejskim w Borku Wlkp.

## *Plan Regulacyjny Gminy Bolek Wlkp*

**Tabela 2** Zestawienie programów w realizacji w ramach operacyjnego 62, Aplikacja programów pomocy Unii Europejskiej

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator zadania (komuś lub odpowiedział)</b>	<b>Szanowany koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
621	Organizacja szkoleń i kursów dla podwyższenia kwalifikacji pracowników	01/2015 roku	Gmina Bolek Wlkp, Wojewódzki Urząd Pracy Rzeszów, mieszkańcy	5000 zł/rok	Gmina Bolek Wlkp, Wojewódzki Urząd Pracy Rzeszów
621	Dotowanie gospodstwach rodzinnych obszarów wiejskich w zakresie siołstwa	Należąco	Gmina Bolek Wlkp, skłopywatny, mieszkańcy	Wpłaty	Skłopywatny, fundusze unijne, mieszkańcy
623	Investycje i modernizacje w gospodarstwach rodzinnych	Należąco	Gmina Bolek Wlkp, skłopywatny, mieszkańcy niezawody województwa wielkopolskiego	Wpłaty	Skłopywatny, fundusze unijne, mieszkańcy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego Bolek Wlkp



**9.7 Działalność samorządu lokalnego ukierunkowana na stworzenie odpowiedniego wizerunku gminy**

**W ramach 7 celu strategicznego „Działalność samorządu lokalnego ukierunkowana na stworzenie odpowiedniego wizerunku gminy” wytypowano do realizacji cele operacyjne:**

- 7.1 Współpraca partnerska organizacji gospodarczych, społecznych, samorządowych i mieszkańców na rzecz rozwoju
- 7.2 Uporządkowane gospodarowanie przestrzenią w poszczególnych miejscowościach gminnych
- 7.3 Skuteczna komunikacja między mieszkańcami a Urzędem

**Program w zakresie celu operacyjnego 7.1 „Współpraca partnerska organizacji gospodarczych, społecznych, samorządowych i mieszkańców na rzecz rozwoju” przedstawiają się następująco:**

- 7.1.1 Edukacja dotycząca pozyskiwania środków z zewnątrz
- 7.1.2 Pozyskiwanie środków z funduszy strukturalnych na rozwój infrastruktury gminnej
- 7.1.3 Rozwijanie istniejących i nawiązywanie nowych kontaktów zagranicznych pod kątem realizacji wspólnych inicjatyw w ramach integracji europejskiej

**W ramach celu operacyjnego 7.2 „Uporządkowane gospodarowanie przestrzenią w poszczególnych miejscowościach gminnych” zostały wyszczególnione programy:**

- 7.2.1 Sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego i niezbędnych planów miejscowych
- 7.2.2 Rewitalizacja śródmieścia Borku Wlkp.
- 7.2.3 Remont ratusza miejskiego w Borku Wlkp.

**Cel operacyjny 7.3 „Skuteczna komunikacja między mieszkańcami a Urzędem” przewiduje do realizacji programy:**

7.3.1 Utrzymanie aktualnych stron internetowych

7.3.2 Prowadzenie biuletynu gminnego

7.3.3 Uzyskanie certyfikatu serii ISO przez Urząd Miejski

7.3.4 Planowanie budżetowe dostosowane do korzystania ze środków pomocowych

**Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.**

**Tabela 29** Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 7.1 Współpraca partnerska organizacji gospodarczych, społecznych, samorządowych i mieszkańców na rzecz rozwoju

<b>Numer programu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator zadania (komórka lub osoba odpowiedzialna)</b>	<b>Szacunkowy koszt realizacji</b>	<b>Źródła finansowania</b>
7.1.1	Edukacja dotycząca pozyskiwania środków z zewnątrz	Działania ciągłe	Gmina Borek Wlkp., województwo wielkopolskie, organizacje pozarządowe, inne	Min. 5.000 zł/rok	Gmina Borek Wlkp., województwo wielkopolskie, organizacje pozarządowe, inne
7.1.2	Pozyskiwanie środków z funduszy strukturalnych na rozwój infrastruktury gminnej	Od 2005 roku	Gmina Borek Wlkp.	Wg potrzeb	Gmina Borek Wlkp.,
7.1.3	Rozwijanie istniejących i nawiązywanie nowych kontaktów zagranicznych pod kątem realizacji wspólnych inicjatyw w ramach integracji europejskiej	Działania ciągłe	Gmina Borek Wlkp., organizacje pozarządowe, dyrektorzy placówek oświatowych, sektor prywatny	15.000 zł/rok	Gmina Borek Wlkp., organizacje pozarządowe, sektor prywatny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie konsultacji z Urzędem Miejskim w Borku Wlkp.

## *Plan Regulacyjny Gminy Boleś*

**Tabela 30** Zestawienie pogonów do realizacji w ramach celu programowego 72 „Uporządkowanie gospodarcze przestrzeni w poszczególnych miejscowościach gminy”

<b>Numer pogonu</b>	<b>Program</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Realizator zadania (kontrahent lub oświadczenia)</b>	<b>Szanowany koszt realizacji</b>	<b>Źródło finansowania</b>
721	Sporzędzenie planu zagospodarowania przestrzennego i innych planów miejscowych	Do 2007 roku	Gmina Boleś Wkp	Ok. 100000 zł	Gmina Boleś Wkp,
722	Rewitalizacja śródmieścia Boleś Wkp,	2005-2006	Gmina Boleś Wkp, sektor prywatny, ogólnozajęciowa załoga w miejscowości	Ok. 2 mln zł	Gmina Boleś Wkp, fundusze unijne
723	Renowacja zanieczyszczonego w Boleś Wkp	2005-2006	Gmina Boleś Wkp, sektor prywatny, mieszkańcy	Ok. 2 mln zł	Gmina Boleś Wkp, fundusze unijne

Źródło opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego Boleś Wkp

## *Plan Regulacyjny Gminy Bork Wlkp*

**Tabela 3** Zestawienie programów w realizacji w ramach operacyjnego 73, Suteczka konkluzji na dzień 31 grudnia 2007 r.

Numer programu	Program	Termin realizacji	Realizator zadania (kontra lub osoba odpowiedzialna)	Szacowany koszt realizacji	Źródła finansowania
731	Używanie aktualnych stron internetowych	Działalność	Gmina Bork Wlkp	-	-
732	Przewodzenie badań rybnego	Działalność	Gmina Bork Wlkp	2000 zł/rok	Gmina Bork Wlkp, sektor prywatny
733	Używanie systemu GIS przez Urząd Miejski	2006-2007	Gmina Bork Wlkp	75000 zł	Gmina Bork Wlkp
734	Pracowniki do prowadzenia prac przy czyszczeniu oczyszczalni ścieków przemysłowych	Działalność	Gmina Bork Wlkp	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Borku Wlkp

## **10. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego**

Oczekiwane przez gminę wskaźniki osiągnięć planu służą zmierzeniu osiągnięcia celów szczegółowych zdefiniowanych w dokumencie pt. Uzupełnienie Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (priorytet 3, działanie 3.1).

Plan Rozwoju Lokalnego jest niezbędnym załącznikiem w przypadku składania wniosku w ramach działania 3.1 i 3.2 ze ZPORR.

Głównym celem działania 3.1 jest przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów wiejskich (obszary wiejskie to obszary usytuowane poza granicami administracyjnymi miast) i małych miast do 20 tys. mieszkańców. Dodatkowo określone są następujące cele szczegółowe działania:

- wzrost mobilności zawodowej mieszkańców wsi i małych miast
- tworzenie warunków do dywersyfikacji działalności gospodarczej.

Do pomiaru tychże szczegółowych celów służą wskaźniki produktu i rezultatu, mierzące natychmiastowe efekty dotyczące bezpośrednich beneficjentów finansowanych działań.

Głównym celem działania 3.2 jest przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów restrukturyzowanych.

**Produktem** jest bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia mierzony konkretnymi wielkościami (np. długość drogi, zwiększona nośność mostu, przepustowość stacji uzdatniania wody, długość gazociągu, oddana do użytku powierzchnia itp.). Beneficjent opisuje inwestycje i inne dobra powstałe, bądź pozyskane w ramach projektu, i które po wdrożeniu projektu przelozą się na rezultaty. Produkty muszą zostać skwantyfikowane. Należy więc odpowiedzieć jakie usługi będzie świadczył produkt oraz jakie dobra materialne zostaną oddane dzięki realizacji projektu.

**Rezultatami** są korzyści jakie wynikną dla beneficjenta bezpośrednio po zakończeniu projektu w związku ze zrealizowanymi działaniami, tj. dostarczonymi usługami/dostawami materialnymi/inwestycjami.

**Oddziaływaniem** nazywa się długofalowe konsekwencje zrealizowanego produktu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla beneficjentów projektu.

## *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

---

### Przykładowe wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanej/ zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przyłączy (przykanalików),
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przepompowni ścieków,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych oczyszczalni ścieków,
- Długość wybudowanej/ zmodernizowanej sieci wodociągowej,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych stacji uzdatniania wody,
- Długość wybudowanych/zmodernizowanych dróg gminnych,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych skrzyżowań,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych utwardzonych poboczy,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych chodników,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych punktów oświetleniowych,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych przejść dla pieszych,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów dydaktycznych,
- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów sportowych,

### Przykładowe wskaźniki rezultatów:

- Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów,
- Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej,
- Liczba osób korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej,
- Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy,
- Powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej,
- Stosunek ilości budynków podłączonych do kanalizacji do wszystkich budynków w gminie,

## *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

---

- Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków,
- Ilość oczyszczonych ścieków,
- Długość sieci kanalizacji deszczowej na terenie gminy,
- Liczba gospodarstw domowych/ budynków podłączonych do sieci wodociągowej,
- Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej,
- Długość sieci wodociągowej na terenie gminy,
- Stosunek ilości budynków podłączonych do wodociągu do wszystkich budynków w gminie,
- Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez stację uzdatniania wody,
- Powierzchnia terenów inwestycyjnych objęta działaniem stacji uzdatniania wody,
- Poziom wskaźników fizykochemicznych uzdatnionej wody,
- Stosunek ilości budynków podłączonych do wodociągu do wszystkich budynków w gminie,
- Liczba nowych przedsiębiorstw na obszarze zdefiniowanym przez beneficjenta,
- Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się lepiej dostępne w wyniku realizacji inwestycji,
- Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej,
- Natężenie ruchu na drodze,
- Liczba dzieci w przedszkolach i uczniów w szkołach korzystających z wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury,
- Liczba osób korzystających z obiektów sportowych, bibliotek

### Przykładowe wskaźniki oddziaływania:

- Liczba nowych miejsc pracy,
- Liczba nowych przedsiębiorstw,
- Ilość ścieków odprowadzonych i oczyszczonych,



- Ilość wody skonsumowanej,
- Liczba osób, które w gminie ukończyły, gimnazjum, szkołę podstawową,
- Liczba imprez sportowych,
- Liczba uczestników imprez sportowych

## ***11. System wdrażania, sposoby i wskaźniki monitorowania***

### ***11.1 Wdrażanie Planu Rozwoju Lokalnego***

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp. realizowany będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej oraz system wdrażania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Borek Wlkp. Gmina, korzystając ze środków finansowych funduszy strukturalnych UE, jest zobowiązana przestrzegać zasady i procedury wspólnotowe, które zostały określone w Rozporządzeniu z dnia 21 czerwca 1999r. nr 1260/1999 wprowadzające ogólne przepisy odnośnie funduszy strukturalnych.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków wg źródeł ich pochodzenia. W niektórych sytuacjach może to oznaczać, że podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania będzie musiał sprostać wielu wymaganiom formalnym. Dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących z UE.

Istotnym jest, aby wdrażanie PRL-u stało się elementem systemu zarządzania gminą. Zadania zapisane w Planie dotyczą gminy Borek Wlkp., niektóre jednak obejmują także inne jednostki administracyjne. Niezbędna jest więc współpraca z podmiotami zewnętrznymi, m.in. samorządami gmin sąsiednich, Starostwem Powiatowym, a także organizacjami gospodarczymi, podmiotami gospodarczymi, instytucjami działającymi na terenie gminy.

Institucją odpowiedzialną za wdrażanie PRL jest Burmistrz i Urząd Miejski w Borku Wlkp. Urząd Miejski odpowiedzialny będzie za:

- Kreowanie i składanie wniosków aplikacyjnych o pomoc z funduszy UE,
- Kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodność z procedurami, z zapisami PRL,
- Realizację projektów,

- Monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
- Komunikację społeczną

Istotna jest również współpraca z powiatowymi i gminnymi służbami finansowymi, geodetami, specjalistami w zakresie prawa, urbanistyki i infrastruktury technicznej.

Opracowany PRL będzie aktualizowany na bieżąco, co wynika ze zmieniających się realiów i realizacji poszczególnych zadań oraz pojawiania się nowych problemów.

### ***11.2 System monitorowania PRL-u***

W celu właściwego wdrażania Planu niezbędny jest **monitoring**. Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowanie stanu zaawansowania projektu i jego zgodności z postawionymi założeniami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione. Jest nią także modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby efektywnie kojarzyć je z innymi przedsięwzięciami realizowanymi na obszarze gminy.

Wdrożeniem działań związanych z realizacją PRL będzie zajmował się Burmistrz. Odpowiednim stanowiskom w Urzędzie Miasta i Gminy przypisana będzie bezpośrednia odpowiedzialność za podejmowanie działań wynikających z planów realizacyjnych PRL. Nadzór nad wdrażaniem Planu będzie sprawować Rada Miasta. Raz w roku, na sesji absolutoryjnej, Burmistrz będzie zdawał sprawozdanie z postępów w realizacji PRL. Co 2-3 lata powinien zostać przeprowadzany audyt, który na podstawie obiektywnych wskaźników odniesie się do zaawansowania PRL w gminie.

### ***11.3 Komunikacja społeczna***

**Funkcję Instytucji Zarządzającej i Koordynującej realizację PRL będzie pełnił specjalnie powołany zespół pracowników Urzędu Miejskiego w Borku Wlkp. Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:**

- Ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji PRL,

- Zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach PRL,
- Zapewnienie zgodności realizacji PRL z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu,
- Zapewnienie przygotowania i wdrożenia działań w zakresie informacji i promocji PRL,
- Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi,
- Przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania PRL,
- Zbieranie informacji o nieprawidłowościach w realizacji PRL,
- Dokonywanie oceny ex-post po zakończeniu realizacji kolejnych etapów PRL,
- Inicjowanie aktualizacji PRL,
- Działania z zakresu Public Relations i promocja PRL.

#### ***11.4 Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego***

**Do kreowania wizerunku Gminy Borek Wlkp. oraz jej działań zawartych w PRL należy wykorzystać następujące instrumenty strategii informacyjnej:**

- Konferencje, seminaria, wykłady, warsztaty, prezentacje, propagujące informacje o możliwościach wykorzystania środków unijnych i rezultatach wsparcia UE oraz usystematyzowanie wiedzy,
- Wizytacje i ekspozycje projektów wspieranych finansowo przez UE z funduszy strukturalnych,
- Informowanie o projektach oraz ich promocja wśród potencjalnych beneficjentów,
- Serwisy internetowe,
- Współpraca z mediami,
- Prasa lokalna

**BIBLIOGRAFIA:**

1. Miasto i Gmina Borek Wlkp., Oficyna Wydawnicza Wielkopolski Sp. z o.o. Poznań 2003,
2. Narodowy Plan Rozwoju,
3. Plan Gospodarki Odpadami Miasta i Gminy Borek Wlkp., Borek Wlkp. 2004,
4. Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina miejsko-wiejska Borek Wlkp. US w Poznaniu, Poznań 2003,
5. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Borek Wlkp.,
6. Uzupełnienie Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 25 sierpień 2004,

**ŹRÓDŁA INTERNETOWE:**

1. [www.borekwlkp.home.pl](http://www.borekwlkp.home.pl)
2. [www.stat.gov.pl](http://www.stat.gov.pl),

**WYKAZ TABEL:**

<b>Tabela 1</b>	Ruch naturalny ludności i migracje w gminie Borek Wlkp. w latach 1999 i 2003 ...	8
<b>Tabela 2</b>	Rozwój ludnościowy gminy Borek Wlkp. w latach 1998-2004 .....	8
<b>Tabela 3</b>	Struktura bezrobotnych w gminie Borek Wlkp. według wieku .....	10
<b>Tabela 4</b>	Powierzchnia zasiewów <sup>a</sup> głównych ziemiopłodów w 2002r. na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego .....	14
<b>Tabela 5</b>	Użytkowanie gruntów rolnych w gminie Borek Wlkp. w 2002r. ....	15
<b>Tabela 6</b>	Liczba uczniów i nauczycieli w poszczególnych placówkach oświatowych gminy Borek Wlkp. ....	23
<b>Tabela 7</b>	Ludność gminy Borek Wlkp. według poziomu wykształcenia w wartościach bezwzględnych i w ujęciu procentowym .....	25
<b>Tabela 8</b>	Podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie REGON w 2003r. ....	30
<b>Tabela 9</b>	Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.1 „Poprawa stanu powietrza” .....	41
<b>Tabela 10</b>	Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.2 „Wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami” .....	42
<b>Tabela 11</b>	Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.3 „Mieszkańcy świadomi ekologicznie” .....	43
<b>Tabela 12</b>	Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.4 „Ochrona naturalnych komponentów środowiska” .....	44
<b>Tabela 13</b>	Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 1.5 „Rozwój z poszanowaniem zasad ochrony środowiska” .....	45
<b>Tabela 14</b>	Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.1 „Kanalizacja obszarów miasta i wiejskich” .....	48
<b>Tabela 15</b>	Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.2 „Sprawnie funkcjonująca gospodarka wodna w gminie” .....	49
<b>Tabela 16</b>	Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.3 „Modernizacja i rozbudowa dróg i infrastruktury drogowej gminy” .....	50
<b>Tabela 17</b>	Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 2.4 „Rozwój bazy mieszkaniowej” .....	52
<b>Tabela 18</b>	Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.1 „Rozwinięta baza sportowo – rekreacyjna i edukacyjna” .....	55
<b>Tabela 19</b>	Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.2 „Zwiększona oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży” .....	56
<b>Tabela 20</b>	Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.3 „Rozwinięte poczucie tożsamości lokalnej i kulturowej mieszkańców” .....	58
<b>Tabela 21</b>	Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.4 „Rozwój zasobów gminnych służących aktywizacji kulturalnej mieszkańców” ...	59
<b>Tabela 22</b>	Program do realizacji w ramach celu operacyjnego 3.5 „Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępności do różnych form życia społecznego” .....	60
<b>Tabela 23</b>	Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 4.1 „Działalność gminna nastawiona na pozyskiwanie nowych inwestorów” .....	63
<b>Tabela 24</b>	Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 4.2 „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych” .....	65
<b>Tabela 25</b>	Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 5.1 „Promocja turystyczna gminy i wyeksponowanie walorów przyrodniczych” .....	68
<b>Tabela 26</b>	Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 5.2 „Rozwój infrastruktury turystycznej” .....	70

## *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Borek Wlkp.*

---

<b>Tabela 27</b> Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 6.1 „Poprawa warunków produkcji rolnej” .....	72
<b>Tabela 28</b> Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 6.2 „Aplikacja programów pomocowych Unii Europejskiej” .....	73
<b>Tabela 29</b> Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 7.1 „Współpraca partnerska organizacji gospodarczych, społecznych, samorządowych i mieszkańców na rzecz rozwoju” .....	76
<b>Tabela 30</b> Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 7.2 „Uporządkowane gospodarowanie przestrzenią w poszczególnych miejscowościach gminnych” .....	77
<b>Tabela 31</b> Zestawienie programów do realizacji w ramach celu operacyjnego 7.3 „Skuteczna komunikacja między mieszkańcami a Urzędem” .....	78

### **WYKAZ RYSUNKÓW:**

Rysunek 1 Struktura osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy .....	10
Rysunek 2 Mieszkania według rodzaju podmiotów będących właścicielami mieszkań .....	21